

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVII. št. 156 (13.986)

Trst, sobota, 17. avgusta 1991

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

primorski dnevnik

Posebni odposlanec predsedujočega v ES, Nizozemca van den Broeka, pri Mesiću Streli na helikopter z opazovalci ES načrtuje mirovno konferenco

*Na tuje opazovalce naj bi streljali srbski teroristi - Srditi spopadi pri Okučanih
Kljub stalnim spopadom zvezna komisija zadovoljna - V četrtek izmenjali zapornike*

ZAGREB — Komisija zveznega predsedstva za nadzor spoštovanja premirja na Hrvaškem še naprej poroča o »uspehih«
in trdi, da na Hrvaškem večjih spopadov ni, da se položaj umirja in da naj bi na »teren«
zdaj odšle še opazovalne skupine zveznega sekretariata za notranje zadeve, katerim pa so na zahtevo hrvaškega notranjega ministrstva deloma spremenili sestavo.

Toda ta optimistična poročila iz Beograda so eno, dejstva na terenu pa nekaj povsem drugega. Boji še divjajo, včeraj se je srdit spopad med mupovci in gardisti na eni strani ter srbskimi teroristi na drugi strani vnel v bližini Okučanov, kjer je bila vsaj ena oseba ubita, da bi bila mera polna pa so srbski teroristi pri vasi Medara blizu Okučanov po trditvah zagrebškega radia streljali na helikopter tujih opazovalcev. Vest o napadu je potrdilo tudi nizozemsko zunanje ministrstvo in v sporočilu je rečeno, da so na helikopter, ki je letel na območju vasi Bogičevci in Kostolac, izstrelili tri strele. Helikopter je bil zadet in pilot (šlo naj bi za Italijana) je iz varnostnih razlogov pristal na letališču Rajčić pri Novski. Na srečo nihče izmed članov posadke in delegacije opazovalne misije ni bil ranjen.

Predsednik predsedstva SFRJ Stipe Mesić je včeraj sprejel posebnega odposlanca nizozemskega zunanjega ministra van den Broeka, veleposlanika Henryja Wijnaendtsa. Gost je o skorajšnjem nadaljevanju pogovorov o reševanju jugoslovanske krize spregovoril tudi z Brankom Kostićem, podpredsednikom predsedstva SFRJ, z zveznim zunanjim ministrom Budimirjem Lončarjem ter s članoma zveznega predsedstva in komisije predsedstva za prekinitev ognja Bogićem Bogičevićem ter Vasilom Tupurkovskim.

Po neuradnih podatkih naj bi ES pripravila tudi predlog za sklic mednarodne mirovne konference o Jugoslaviji v primeru, če republiški voditelji in najodgovornejši organi v federaciji ne najdejo rešitve za sedanjo krizo. To pobudo naj bi uresničili v primeru, če sprte strani ne bi bile pripravljene in sposobne premagati krize po mirni poti.

Hrvaška tiskovna agencija je sporočila, da tudi noč s četrta na petek na Hrvaškem ni bila povsem mirna. Tako je bilo na območju policijske uprave Osijek deset incidentov, ki pa niso terjali žrtev.

Po podatkih policijske uprave Bjelovar so v Mali Prespi pri Bjelovaru teroristi ponoči napadli zasebno hišo nekoga civilista, pri čemer so lastnika hise ubili, njegovo soprogo pa ranili. Po dveh dnevih pogajanj s predstavniki vojašnice Djuro Salaj v Vinkovcih se je predstavnikom Rdečega križa v Vinkovcih v spremstvu vojaškega tran-

sporterja končno uspelo prebiti do Oriolika. Ta kraj je že od 10. avgusta blokiran, v njem pa je veliko bolnih in starejših ljudi, ki potrebujejo medicinsko in drugo pomoč. Po poročilih informativne službe kriznega štaba občine Zadar so teroristi napadli zaselek Brzoe, v Zadru pa je bilo slišati nekaj streliv. Ranjenih ni bilo.

Iz kriznega štaba za Banijo, Posavino in Moslavino v Sisku so sporočili, da so se incidenti nadaljevali v nekaterih krajih, zlasti v Sunji, Hrvaški Kostajnici, Glini in Petrinji. Srbski teroristi nadaljujejo napade na hrvaške vasi, hrvaška stran pa nanje odgovarja le toliko, kolikor je potrebno, da jih zavrne. V kninskem zaporu naj bi bilo tudi več Srbov, ki niso hoteli sodelovati v terorističnih akcijah.

V četrtek zvečer so v Klisi blizu Osijeka izmenjali še zadnje ujetnike. V skladu z načelom vse za vse so iz osiješkega zapora izpustili 43 Srbov, v Borovem selu pa so izpustili 34 Hrvatov. Kljub temu so Hrvati prepričani, da nasprotna stran še vedno zadržuje ujetnike, prav tako pa tudi za Hrvaško še ni povsem gotovo, ali je resnično izpustila vse ujetnike.

Na veliki šmaren so hrvaški gardisti v Kostajnici, kjer boji še naprej divjajo, prisostvovali maši v krajevni cerkvi (Telefoto AP)

V Tirani dogovor za pomoč v živilih in straženju pomorskih meja Težave uprav pri namestitvi preostalih albanskih beguncev

BRINDISI — Medtem ko se v 14 deželah, kamor so porazdelili najvztrajnejše albanske begunce (od 1500 do 2000), počasi končujejo sprejemne procedure, si manjše skupine Albancev še vedno prizadevajo, da bi prišle čez Jadransko morje. Tako se je včeraj predala italijanski mornarici v Brindisiju posadka štirih vojakov in oficirja, ki je zbežala iz Drača z raketnim čolnom. Plovilo in orožje so italijanske oblasti zaplenile, vojake pa nastanile v hotel v pričakovanju, da se pojasni njihov status. Ministrica Boniverjeva je v intervjuju italijanski televiziji sinoči vsekakor poudarila, da vojakov ne bodo avtomatično priznali za politične begunce, ker so pač zbežali predvsem iz ekonomskih razlogov.

Krajevne uprave imajo vsekakor veliko težav pri oskrbi Albancev, marsikje tudi zaradi nerazpoložljivosti prebivalstva. Skoraj povsod so že uredili zanje primerna bivališča, pa naj bo to v vojašnicah, penzionih, hotelih, sprejemnih središčih ali šotoriščih. V

Taurianu blizu Spilimberga so pričakovali okrog sto beguncev, pripeljalo pa se jih kar dvakrat toliko. Vse so namestili v kasarno, iz katere pa po izredni odredbi župana do nadaljnjega nimajo izhoda.

Italijanska delegacija, ki jo je vodil poddirektor za politična vprašanja pri zunanjem ministrstvu Borga, se je z visokimi vladnimi predstavniki v Tirani prejšnje dni medtem dogovorila za pomoč v obliki hrane in pri preprečevanju pobegov. V treh mesecih naj bi italijanska vojska prepeljala v dve albanski središči dnevno 200 ton živeža v vrednosti 90 milijard lir. Na morju, tudi v albanskih vodah, pa naj bi stražilo od šest do deset italijanskih vojaških čolnov, na katerih bi bil tudi albanski oficir. V albanskih vodah naj bi ta obvestil svoje oblasti, v mednarodnih vodah bi čolni aktivno preprečevali prebežnikom nadaljevanje plovbe, v italijanskih vodah pa bi lahko v opozorilo tudi streljali.

Cossiga in Dalfino sta se pobotala

PIAN DEL CANSIGLIO — Predsednik Cossiga in župan mesta Bari Enrico Dalfino sta se pobotala. Po 40-minutnem pogovoru v kasarni gozdnih čuvajev na planoti Pian del Cansiglio blizu Belluna, kjer Cossiga počitniku je, sta si včeraj popoldne namreč stisnila roko in prijazno poslovila. Spor je torej rešen, župan je pojasnil, da njegove kritike niso letele na vlado in so bile le humanitarnega značaja (Dalfino je namreč kritiziral izbiro, da albanske begunce namestijo na bariškem stadionu, predlagal pa je vojaške šotore), Cossiga pa je umaknil zahtevo, naj župana suspendirajo. Za pogovor je prošil sam Dalfino, ki sploh ni razumel, s čim si je zaslužil Cossigovo jezo.

Problem Curcio: vse več polemik med vlado in Cossigo

RIM - Pobudam predsednika Cossiga je očitno usojeno, da vselej dvignejo val prahu in da zaostrijo njegove odnose z vlado. Tako je bilo ob vprašanju ustavnih reform, tako je sedaj ob problemu pomilostitve Renata Curcia. Prihodnji meseci bodo pokazali, ali se za polemikami skriva kaj več od tega, kar prihaja danes do izraza. Dejstvo pa je, da vprašanje Curcia ni prispevalo k sprostitvi politične napetosti v Italiji, čeprav je avgust tradicionalno mesec, v katerem gre na Apeninskem polotoku tudi politika na oddih.

A pojdemo po vrsti. V sredo je predsednik republike Cossiga napovedal, da je s pismom predsedniku vlade Andreottiju in pravosodnemu ministru Martelliju začel postopek za pomilostitev bivšega voditelja rdečih brigadistov. V polemiki z državnim poglavarjem je v četrtek Andreotti izjavil novinarjem, da je dobil Cossigovo pismo, pri tem pa dodal, da ne gre za nujen problem, saj bo po njegovih besedah Curcio moral še pred sodišče in dokler ne bodo vse razsodbe polnomočne o pomilostitvi ni mogoče govoriti.

Pravosodni minister Martelli (Cossiga je pred nedavnim dejal, da Martelli soglaša z njim, minister pa te trditve do včeraj ni demantiral) je včeraj ocenil, da mora postaviti nekaj pik na i. Tako je v intervjuju za prvi radijski dnevnik dejal, da ne soglaša ne s Cossigo in ne z Andreottijem. Po njegovi oceni Cossiga formalno ni začel postopka za pomilostitev, ker pismo, s katerim ga je pozval, naj se o tem vprašanju izreče, ni formalni odlok, ki bi ga moral Martelli kot pravosodni minister podpisati. Prav tako pa Martelli ni soglašal z Andreottijem, ki je menil, da bi se o pomilostitvi Curcia moral izreči vsaj kabinetni svet. Po ustavi sta za pomilostitev, trdi Martelli, pristojna predsednik republike in pravosodni minister in nihče drug.

Andreotti se včeraj ni vrnil k tej polemiki, medtem ko je predsednik republike v odgovor Martelliju dejal, da ni dobro razumel, kaj je hotel reči pravosodni minister. Oglasil pa se je tudi Renato Curcio, ki je prevzel politično in moralno odgovornost za dogajanje v »svinčeni«
letih, čeprav je dodal, da politične odgovornosti ni mogoče istovetiti s kazensko. Curcio je še pripomnil, da ne bi sprejel pomilostitve, če bi ta temeljila samo na humanitarnih razlogih.

OZN dovoljuje Iraku da s prodajo nafte odplačuje vojno škodo

NEW YORK — Varnostni svet OZN je v četrtek zvečer odobril tri resolucije v zvezi z Irakom. Dve resoluciji dovoljeta Bagdadu, da del dohodkov - v višini 1,6 milijarde dolarjev - od prodaje nafte v naslednjih šestih mesecih nameni za plačilo vojne škode in za nakup najosnovnejših živil in zdravil za iraško prebivalstvo, tretja resolucija pa Irak obsoja zaradi nespoštovanja obveznosti o uničenju nekonvencionalnega orožja.

Članice varnostnega sveta so tudi določile, da Irak lahko za plačilo vojne škode nameni največ 30 odstotkov dohodkov od izvoza nafte, dogovorjeno pa je bilo tudi, da bodo to kvoto kasneje še preverili in jo po potrebi prilagodili potrebam iraškega ljudstva in zunanji zadolženosti.

Glede obsodbe Iraka zaradi nespoštovanja obveznosti o uničenju kemičnega, biološkega, jedrskega in raketnega orožja je treba povedati, da je bila sprejeta soglasno, bagdadski režim pa resolucija VS tudi obvezuje, da takoj posreduje vse podatke o razvojnih programih, ki zadevajo orožja za masovno uničevanje in pa rakete z dometom več kot 150 kilometrov.

Tudi za letošnji veliki šmaren ceste zahtevale visok krvni davek Začenja se povratek s počitnic

RIM — Veliki šmaren je mimo, obračun krvavega davka, ki so ga terjale ceste v teh dneh, pa zastrašujoč. Med 14. in 15. avgustom so namreč na italijanskih cestah zabeležili 909 prometnih nezgod, v katerih je 36 oseb izgubilo življenje (ena več kot lani), 847 pa se jih je ranilo (73 več kot lani v istem obdobju). Pri tem je vsekakor treba upoštevati, da je

letos za veliki šmaren krožilo 7,5 milijona avtomobilov, kar je skoraj 800 tisoč več kot lani. Do hujših nezgod je prišlo tudi v deželi Furlaniji-Juljski krajini, kjer so umrle štiri osebe, med njimi tudi avstrijski turist.

Čeprav se je povratek s počitnic začel že včeraj, prometna policija računa, da se bo promet povečal predvsem danes in jutri in to v popoldanskih ter večernih urah. Opozoriti velja, da tovrtnjaki ne bodo smeli na ceste danes od 16. do 24. ure, jutri pa od 7. do polnoči. Največ prometa pričakujejo na avtocesti Firenze-Pisa, Salerno-Neapelj-Rim, Orte-Rim, Videm-Trbiž, okrog jezer severno od Milana, na cestah v Liguriji in Romagni.

Kako pa so Italijani in tuji turisti preživeli veliki šmaren? Tradicionalno: ceste v večjih mestih so bile popolnoma prazne, plaže in gorska središča kot mravljišča, umetniška mesta pa prepuščena turistom. Žal pa so ti

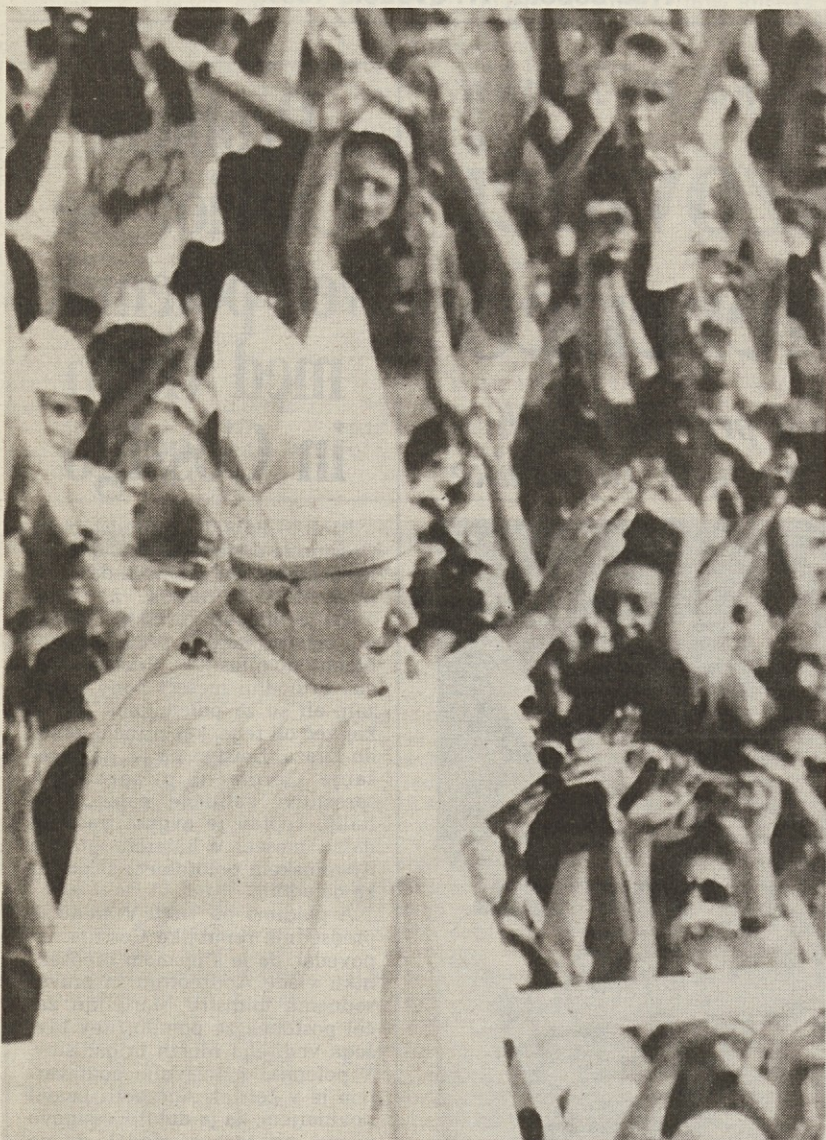
marsikje ostali z dolgim nosom, saj so si lahko ogledali le tablico z napisom »zaprto«. Vreme je bilo večinoma sončno, izjema so bili Emilija Romagna, kjer je neurje povzročilo več milijard škode, in Puglia ter Abruci, kjer pa so poletne nevihte le osvežile zrak.

Največ počitnikarjev se trlo na obalah v Romagni, kjer letos beležijo pravi turistični boom. Za zabavo je poskrbljeno na vse mogoče načine, žal pa prihaja tudi do huliganskih izpadov. Zjutraj je namreč marsikatero kopališče razdejav, na plažah je še in še brizgalk, nočni hrup motornih koles in megavatov ubija počitek. K temu se je letos pridružila še neprijetna moda obličanja z vodo. »Gavettoni«, ki so zelo razširjeni v vojašnicah, imajo v poletni pripeki lahko zelo neprijetne posledice: ne le nepričakovanega tuša denimo v dragi obleki, ampak tudi poštene pretepe z ranjenci, kot se je zgodilo prav blizu Riminija.

V Trstu zaplenili
za 30 milijard
čistega heroina

NA 4. STRANI

Po tridnevnem obisku rodne Poljske Papež Karol Wojtyła še na Madžarskem

BUDIMPEŠTA — Še ganjen in malce utrujen od tolikih srečanj v svoji domovini je Janez Pavel II. prispel včeraj na Madžarsko, kjer se bo zadržal pet dni. To je prvič v več kot 900-letni zgodovini madžarskega krščanstva, da papež obišče državo. Posebno letalo italijanske družbe Alitalia je iz Krakova priletelo v Budimpešto nekaj minut po 11. uri. Karol Wojtyła je po svoji navadi najprej poljubil madžarska tla, dobrodošlico pa so mu izrekli predsednik Arpad Goncz in člani madžarske vlade.

Papeža so nato s helikopterjem prepeljali v Esztergom, kjer je osrednji škofovski sedež madžarske katoliške cerkve. Janez Pavel II. se je najprej zaustavil ob grobu kardinala in mučenika Jozsefa Mindszentyja, čigar ostanki ležijo v kripti esztergomске bazilike, kjer je nato daroval svečano mašo. Še zvečer se je poglavar Cerkve vrnil v Budimpešto in to na krovu ladje, ki ga je popeljala po donavskih valovih. V madžarskem glavnem mestu je sledil slovesen sprejem, ki so se ga udeležili predsednik Goncz, ministrski predsednik Jozsef Antall in drugi člani madžarskega političnega vodstva.

Na svoj petdnevni obisk Madžarske se je papež pripravil s podrobnim preučevanjem težav, ki jih preživlja tamkajšnja družba, je povedal škof Szilard Keresztes, član organizacijskega odbora za papež obisk.

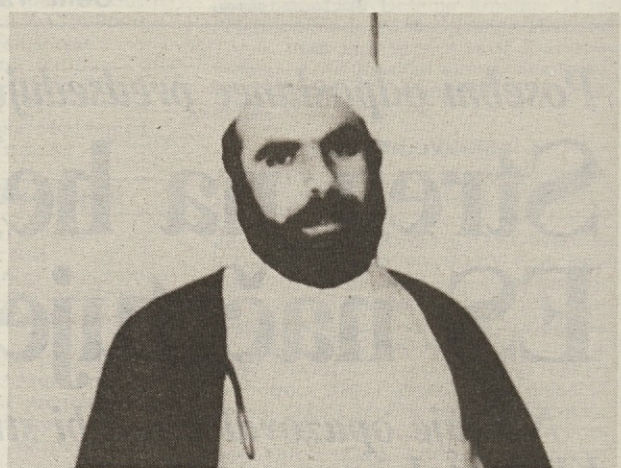
Na sliki (Telefoto AP): papež med množico mladih, s katerimi je v Česotchowu praznoval svetovni dan mladosti.

Izjava izraelskega funkcionarja Lubranija po vrnitvi iz Ženeve Dogovor o talcih v Libanonu mogoč vendar ne v kratkem

TEL AVIV — »Prizadevanja za osvoboditev zahodnih talcev in izraelskih vojakov, zaprtih v Libanonu, so resna, imajo tudi precej možnosti, da uspejo, vendar dogovora s šiitskimi gverilci o izmenjavi ujetnikov ni pričakovati takoj.« Tako oceno o poteku pogovorov v Ženevi je dal izraelski koordinator za reševanje vprašanja talcev Uri Lubrani ob svoji vrnitvi v Tel Aviv. V Ženevi se je Lubrani večkrat srečal z generalnim sekretarjem OZN Perezom De Cuellarjem, ki je prav v švicarskem mestu ustanovil »krizni štab« za vprašanje talcev na Bližnjem vzhodu.

Po pisanju izraelskih časopisov, naj bi se Lubrani srečal v Ženevi tudi z ne bolj označenimi »iranskimi in arabskimi posredovalci«, toda iz teh kontaktov naj ne bi prišlo na dan nič konkretnega glede usode sedmih izraelskih vojakov, za katerimi ni sledu od leta 1982.

V intervjuju za izraelski radio je Lubrani še enkrat poudaril, da Izrael ne bo naredil nikakršnega koraka, dokler ne bo prejel informacij o svojih talcih. Ko se bo to zgodilo, je še dodal Lubrani, pa ima Izrael ves namen, da s fleksibilnostjo sodeluje pri reševanju vprašanja talcev. S tem je funkcionar dal razumeti, da je Izrael, v zameno za informacije o svojih ljudeh, pripravljen izpustiti vsaj del (število naj bi se gibalo okrog 50) od 400 arabskih ujetnikov.

Šejk Abdul Obeid, ki so ga izraelski komandosi ugrabili leta 1989 v Libanonu (Telefoto AP)

Lojze Peterle v četrtek gost Helmuta Kohla

LJUBLJANA — Predsednik slovenske vlade Peterle je na povabilo nemškega kanclerja Kohla v četrtek odpotoval v Gilgenau. Državnika sta se srečala v Kohlovi poletni rezidenci ob Volganškem jezeru. Osrednja tema pogovorov je bil vse bolj napet položaj v Jugoslaviji ter prizadevanja Slovenije za mednarodno priznanje. Posebno težo sta državnika v pogovorih namenila gospodarstvu Slovenije, pri čemer se je Peterle zahvalil za hitro obnovo kreditov Hermesja iz ZRN, ki imajo ključno vlogo v mednarodnih gospodarskih povezavah Slovenije.

Vojska bo iz Slovenije odšla do 15. septembra

LJUBLJANA — Poveljstvo ljubljanskega korpusa je včerajšnje tiskovno konferenco sklicalo z namenom, da javnost informira o poteku premestitve enot JA iz Slovenije, saj se po njihovem mnenju v Sloveniji širi ogromno neresnic. Kot je povedal namestnik poveljnika 5. vojaškega območja general-podpolkovnik Andrija Rašeta, je JA izpolnila vse obveznosti do Republike Slovenije, selitev iz Slovenije pa bo končana do 15. septembra, kar spremljajo tudi člani misije ES. Vojska zahteva, da se tehnična-materialna sredstva vrnejo JA do 25. avgusta,

ostalo pa do 15. septembra, kar spremljajo tudi člani misije ES. Hkrati zahtevajo, da se tehnična-materialna sredstva vrnejo JA do 25. avgusta, ostalo pa do 15. septembra. Odhod JA iz Slovenije, po mnenju Rašete, še ne pomeni priznanja Slovenije, ampak so s tem želeli ustvariti razmere za rešitev krize. Poudaril je še, da Slovenija izvaja psihološko-propagandno vojno proti JA, s tem ko trdi, da je JA okupator, straši slovenski narod z napadom JA in laže, da se JA ukvarja z diverzantskimi akcijami ter da pripravlja napad na jedrsko elektrarno.

V letalski nesreči v Indiji 69 mrtvih

NEW DELHI — V vzhodni Indiji je včeraj strmoglavil boeing 737 indijske družbe Indian Airlines, ki je imel na krovu 63 potnikov in 6 članov posadke. Kot je sporočil glasnik te družbe, nesreče ni preživel nihče.

Do nesreče je prišlo približno osem kilometrov od letališča v Imphalu, prestolnici države Manipur, ko se je letalo že pripravljalo na pristanek. Letalo je v Imphal letelo iz Kalkute, drugih podrobnosti o nesreči pa niso sporočili.

Spet bombni atentat na španski cilj v Rimu

RIM — V noči na petek je ob 2.20 zjutraj pred sedežem španskega kulturnega inštituta v Rimu eksplodirala bomba, ki pa je povzročila le manjšo materialno škodo na vhodnih vratih v pritličju zgradbe v Ulici Albani. Eksplozija je prebudila stanovalce v sami stavbi in tudi v bližnjih stanovanjskih zgradbah, takoj nato pa so na kraj eksplozije prihiteli karabinjerji in gasilci. Eksploziv je bil postavljen v platneni borši skupaj z dvojnopol kilogramsko plinsko jeklenko in nekaj razpršilci, vse skupaj pa je eksplodiralo s pomočjo timerja. Na srečo je plinska jeklenka ostala nepoškodovana, saj bi bila v nasprotnem primeru škoda veliko večja. Čep-rav za zdaj še nihče ni prevzel odgovornosti za atentat, pa način atentata spominja na nekatere predhodne napade na španske objekte v Italiji, za katere naj bi bila odgovorna baskovska teroristična organizacija ETA.

Paul Simon vžgal New York

Deset let po nepozabnem koncertu, ki ga je imel skupaj s svojim takratnim pevskim partnerjem Artom Garfunklom, se je Paul Simon že kot petdesetletnik ponovno vrnil v Central Park v »svojem« New Yorku. Tokrat je nastopil sam, navdušeno pa ga je pozdravilo približno 750.000 Newyorčanov. Koncert je imel izreden uspeh, kljub izredni množici pa je minil praktično brez incidentov. Organizatorji so se namreč bali, da ne bi prišlo do izgredov, vendar je vse skupaj potekalo izredno gladko, tako da nekaj sto policistov, ki so prišli na pomoč »rangerjem« tradicionalnim čuvajem - v parku, ni imelo preveč dela (Telefoto AP)

Precej znakov napoveduje vročo politično jesen v Sloveniji

LJUBLJANA — Janšev »naskok« na Peterletovo vlado je pred dnevi vznemiril predvsem tisti del slovenske javnosti, ki jo lahko grobo imenujemo neobveščena. Se pravi, da je zadeva presenetila kvečjemu ljudi, ki spremljajo politiko predvsem prek televizije. Za doberšen del »normalno« politično okuženih državljanov pa razpoke v vladajoči koaliciji seveda niso nikakršna senzacija. Še celo več: o skorajšnjem razpadu Demosa se šušlja skorajda od samega nastanka te koalicije, pri čemer se seveda najraje ukvarja s tovrstnimi ugibanji ali kar prognozami opozicije.

No, Demos, kaže, ne bo še tako kmalu razpadel in tudi Peterletova vlada je dokaj uspešno prestala vse dosedanje napade, tako tudi zadnjega Janševega. Kot je izjavil slovenski premier, do konca moratorija ne bo nikakršnih sprememb v njegovem kabinetu, potem pa seveda niso izključena določena krčenja posameznih resorjev oziroma združevanje ministrstev. Tako vse kombinacije z imeni posameznih ministrov, ki naj bi bili predvideni za »odstrel«, ostajajo do nadaljnjega na ravni golih ugibanj.

Da pa se med tem več povedati o strateških premikih na slovenski politični fronti. Tako so se v zadnjem času časopisi precej razpisali o frakcijskih bojih v nekaterih strankah. Seveda morajo biti novinarji pri tem precej iznajdljivi, saj v strankah skrbno skrivajo podatke o premikih in dogajanjih v svojih vrstah. To še najbolj velja za nekatere Demosove stranke, kjer pa zlasti v Slovenski demokratični zvezi notranjih trenj niti ne morejo več prikrivati, saj je prišlo celo do jav-

nih polemik med nekaterimi strankinimi veljaki. Tako so radikalni člani SDZ zelo zamerili Dimitriju Ruplu in Tonetu Peršaku, ker sta se pojavila kot sopolpisnika peticije v zvezi s spornostjo republiškega javnega tožilca Antona Drobniča, na kateri je sicer največ imen iz vrst opozicije. »Če kdo želi oblikovati liberalno krilo, naj kar ga,« je med drugim zapisal eden od »fundamentalističnih« članov SDZ. »Samo ne v naši stranki...« Torej več kot namig, naj tisti, ki simpatizirajo z liberalizmom, kar je med posameznimi Demosovimi veljaki velikokrat še sinonim za boljše življenje, zapustijo njihove vrste. Tisti, ki se znotraj Demosovih strank ne želijo več napajati pri antikomunizmu in vsem, kar naj bi bolj sodilo v zgodovino kot v sedanjost, so torej hitro prepoznani kot »levi liberalci«, ki naj bi namerno netili spore in razkole v Demosu in katerih edini namen je vzpostavitev nekakšne nove komunistične koalicije.

Kako šibko je pravzaprav liberalno krilo v SDZ (oziroma nekaterih drugih strankah, na primer pri Zelenih in socialdemokrati), so navsezadnje ugotovili tudi nekateri liberalni demokrati, ki so poskusili potipati, kako bi kaj kazalo glede kakšnih novih koalicij. Že v parlamentu ima SDZ večino takšnih poslancev, ki bi jih lahko označili kot pripadnike trde linije, medtem ko je baza te stranke tem bolj ortodoksna, čim nižje si jo ogleduješ. S črnim antikomunizmom in »fundamentalizmom« strankinih podružnic na terenu ima navsezadnje precej težav samo vodstvo SDZ, ki je moralo že nekajkrat odbijati ostre kritike članstva.

Je pa izražanje simpatij do ideje o morebitni prihodnji povezavi z liberalnim delom SDZ razkrilo razcep tudi znotraj Školčeve Liberalne demokratske stranke. Še najbolj podrobno ga je opredelil Slavoj Žižek v članku v Mladini, kjer govori kar o »državotvornem liberalnem centru« in o »nostalgicnih marginalcih«. Tu ne gre samo za razlike v pogledih na imidž (Žižek se ne strinja s tem, da bi se še kar naprej sončili v zmago-viti zgodovini nekdanje ZSMS ter zganjali nagajajski radikalizem), temveč tudi za nekatera programska razhajanja. Gre predvsem za spopad glede vprašanja demilitarizacije ter odnose do Jugoslavije. Nekateri liberalci so se po agresiji JLA nekoliko oddaljili od »demilitarizacijskega idealizma« in državi priznajo vso pravico do močnejšega obrambnega aparata, drugi pa to ocenjujejo kot potencialno nevarnost za prevlado vojaško-policijske države. Prvi namig glede tega je za zagovornike te teze tudi Janšev predlog, naj bi zamenjali vlado. V tem, da je obrambni minister za mandatarja novega kabineta predlagal policijskega ministra, nekateri vidijo kar majhen vojaški puč, drugi pa vsaj škandal...

Poleti je vsaka novica lahko senzacija; šele jeseni se bo videlo, ali se je tudi v resnici začelo veliko preporekanje slovenskega političnega prostora. Če k temu dodamo še iztekanje moratorija glede osamosvajanja Slovenije in pa gospodarsko katastrofo, ki naj bi janja Slovenije in pa gospodarsko katastrofo, ki naj bi svoje najmočnejše zobe začela kazati ravno v prihodnjih mesecih, potem se mladi državi na sončni strani Alp menda res obeta vroča jesen... Z.Š.

Naročnina: mesečna 22.000 lir - celoletna naročnina 264.000 lir; v SFRJ številka 10.00 din, mesečna naročnina 230.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ: žiro račun 50101-601-85845
ADIT 61000 Ljubljana
Vodnikova 133 - Telefon 554045-557185
Fax 061/555343

Oglaš: ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglašni agenciji PUBLIEST srl - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I. iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglaš: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvo Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894
Fax 040/772418

GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723
Fax 0481/532958

ČEČAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Pogovor s podpredsednikom Gospodarske zbornice Slovenije Jožetom Škobernetom

»Kljub težavam optimist«

LJUBLJANA - »V kratkoročnem obdobju nekaj mesecev se bo slovensko gospodarstvo moralo spoprijeti s hudimi težavami, ki so posledica po eni strani političnih ukrepov srbske vlade, po drugi pa dejstva, da to, kar smo naredili doslej za povečanje izvoza ne bo dalo, takojšnjih rezultatov. V nekoliko dolgoročnejši perspektivi, recimo za obdobje od enega leta naprej sem pa optimist, saj mislim, da se bodo v enem letu nehale tiste jugoslovanske politične težave, ki vplivajo na gospodarstvo, predvsem pa upam, da bomo uspeli spodbuditi izvoz. Rezultate pa bomo dosegli, če bo slovenska država razumna v obremenitvah gospodarstva in v javni porabi.«

Tako je s polovično optimistično noto končal daljši pogovor o stanju slovenskega gospodarstva podpredsednik gospodarske zbornice Slovenije Jože Škoberne. V teh dneh je Škoberne, ki je na Gospodarski zbornici od leta 1989 (prej je 20 let delal v podjetjih), zelo zaposlen s sejami in sestanki na najrazličnejših ravneh, toda za novinarje, ki so zainteresirani za trenutno sliko slovenskega gospodarstva, vselej najde nekaj časa. Pogovor sva začela z zelo splošnim vprašanjem o tem, kakšna je trenutno zdravstveno stanje slovenskega gospodarstva.

ŠKOBERNE: Slovensko gospodarstvo doživlja v zadnjih časih isto usodo kot jugoslovansko gospodarstvo, ki je v hudi recesiji. Jugoslavija je na gospodarskem področju zabeležila okoli 20-odstotni padec proizvodnje, v Sloveniji pa smo ta padec pred vojno omejili na 10 odstotkov, kar pomeni, da smo uspeli udarec nekoliko ublažiti. Recesija ima seveda posledice na zaposlenost: ob koncu lanskega leta smo imeli okoli 3 odstotke ljudi brez zaposlitve, marca letos 8,5 odstotka, sedaj pa računam, da imamo okoli 9 odstotkov brezposelnih. To ima negativne posledice zaradi socialnih problemov, ki jih brezposelnost povzroča, obenem pa tudi nekaj pozitivnih vidikov, ker dokazuje, da se podjetja prestrukturirajo in racionalizirajo.

PRIMORSKI DNEVNIK: Kako pa je na gospodarstvo vplivala vojna?

ŠKOBERNE: Z vojno se je položaj nedvomno zaostrih. Slovensko gospodarstvo je na srečo imelo v spopadih relativno majhno gmotno škodo na gospodarskih objektih, večjo škodo pa je povzročil zastoj v poslovanju. Bistveno večja pa je dolgoročnejša škoda, ki jo je povzročila vojna in ki nastaja iz dveh razlogov: 1. nadeljevanja vojnega stanja na Hrvaškem, kar zmanjšuje skupno moč jugoslovanskega gospodarstva in torej tudi slovenskega; 2. političnega razloga, ki je povezan s Srbijo in njenim ukrepanjem. Tu gre predvsem za gospodarsko blokado, za plenjenje slovenskega premoženja in za oviranje pretoka plačil. Če je bila raven srbskih plačil v začetku leta 100, je v juliju raven plačil padla na 19.

PD: Kolikšen del premoženja pa si je prisvojila Srbija?

ŠKOBERNE: Doslej smo pripravili le preliminarne seznam, po katerem se je nad 20 slovenskih podjetij pritožilo zaradi zaplembe premoženja ali zalog. Srbska vlada je sprva trdila, da s tem pojavom ni seznanjena in da ne gre za njen ukrep. Sedaj pa je odlok izvršnega sveta Srbije dokazal, da je za plenjenje slovenskega premoženja kriva prav vlada.

PD: Srbija se sicer pritožuje, da tudi Slovenija ple- ni srbsko premoženje...

ŠKOBERNE: Ne poznam nobenega primera zaplembe. Edina škoda, ki je morda nastala, je bila v vojnih dneh, ko je na blokadah morda bilo poškodovanih ali uničenih nekaj tovarnjakov srbskih podjetij.

PD: Ker se, kot izhaja iz vaših besed, jugoslovanski trg zapira za Slovenijo, bo morala slovensko gospodarstvo izdelati drugačno razvojno strategijo. Kakšne so osnovne smernice te strategije?

ŠKOBERNE: Od celotne proizvodnje je Slovenija doslej izvozila na tuje okoli 19 odstotkov, v druge jugoslovanske republike je prodala 24 odstotkov svoje proizvodnje, ostalo pa je porabila sama. Glede nabav pa je uvoz iz tujine dosegel 17 odstotkov, uvoz iz jugoslovanskih republik 20 odstotkov, ostalo pa je bilo kupljeno doma. V prodajah in nabavah je najpomembnejši partner Hrvaška (približno polovica vsega prometa v okviru Jugoslavije), medtem ko v Srbijo prodamo 5,7 odstotka tega, kar izvažamo na jugoslovanski trg, kupimo pa 4,9 odstotka. Dolgoročno gledano je jugoslovanski trg izgubljen. V povojnih letih so se tudi ostale jugoslovanske republike industrializirale in prodaja je zato padla. V zadnjem času pa so na padec seveda vplivali tudi politični razlogi. Vse, kar smo izgubili na jugoslovanskem trgu, bomo sedaj morali nadomestiti z izvozom na tuje.

PD: Ali je Slovenija tega sposobna?

ŠKOBERNE: Prepričan sem, da se s pametno politiko in s stimulacijo izvoza to lahko doseže. Po grobi oceni velja, da je približno tretjina slovenskih proizvodov že primerna za evropski trg, tretjina bi potrebovala nekaj modifikacij, tretjina proizvodov pa ni primerna za izvoz. Če računate, da je doslej Slovenija izvozila okoli 19 odstotkov svoje proizvodnje, vidite, da je možnost prodiranja na evropske trge s kakovostnimi proizvodi dovolj velika. Tega cilja doslej nismo dosegli, ker je bila prodaja na domačih trgih lažja, predvsem pa, ker je Jugoslavija imela mačehovsko politiko do izvoza. Na to je nabrz vplivalo tudi dejstvo, da so izvozniki koncentrirani v bolj razvitih republikah, medtem ko so bili uvozniki bolj enakomerno porazdeljeni. Nestimulativno pa je na izvoz vplival tudi nerealen tečaj dinarja.

PD: Z uvedbo novega dinarskega tečaja pa se je Slovenija še bolj ločila od Jugoslavije?

ŠKOBERNE: Predsednik zvezne vlade Marković je leta 1990 uvedel fiksni tečaj dinarja, kar je zaradi inflacije privedlo slovensko izvozno gospodarstvo v nemo-goč položaj. Končna posledica je bil vse manjši priliv deviz, decembra lani pa kolaps deviznega trga. Zato je Slovenija uvedla paralelni komercialni kurz dinarja. Poleg tega je bila Slovenija izključena iz garancijskih potencialov.

Priznam, kot trdijo na Zahodu, da imamo sedaj v Sloveniji paralelen sistem, toda podoben sistem je skoraj istočasno kot Slovenija uvedla tudi Hrvaška in nekaj podobnega se sedaj uvaja tudi v Srbiji.

PD: Preidiva za trenutek k nam bližjim problemom. Jugoslovanska gospodarska zbornica ukinja svoje predstavništvo v Trstu. Ali bo to predstavništvo prevzela Gospodarska zbornica Slovenije tudi ob upoštevanju, da se v Italiji sedaj uresničuje zakon za obmejna območja?

ŠKOBERNE: Kot slovenska zbornica doslej nismo imeli predstavništva v tujini, ker je za to skrbela zvezna zbornica. Mislimo, da bo slovenska država v prihodnje morala imeti taka predstavništva. Mi smo že dali svoj predlog vladi, ki je obljubila, da bo o tem razpravljala. Vendar je vojna vse to zavrla.

PD: Kaj pa je z načrtom Proslit, ki naj bi nekdanje predstavništvo GZJ v Trstu spremenil v promocijsko strukturo, v kateri naj bi bile udeleženi tudi Ljubljanska banka in italijanski partnerji?

ŠKOBERNE: To je predlog, o katerem se razpravlja. V Italiji bi seveda radi obdržali svoje predstavništvo, čeprav je še odprto vprašanje, ali naj bo to predstavništvo v Trstu, ki je nam bližji, ali pa v Milanu kot glavnemu gospodarskemu središču. Osnovni problem je, da nimamo sredstev za finansiranje takega predstavništva. Sicer pa v splošnem rečeno gospodarsko promocijo v tujini opravljajo diplomatska predstavništva, gospodarske zbornice ali posebne institucije kot je na primer

italijanski ICE. Mi smo predlagali, da bi za Slovenijo to promocijo po avstrijskem modelu opravljala zbornica. Sedaj pa se bo o tem vprašanju morala odločiti vlada.

PD: V sedanjih razmerah so se predsedstvo, vlada in skupščina morali ukvarjati predvsem s politiko. Sedaj pa se bo treba lotiti vprašanja gospodarstva. Kateri ukrepi so po vašem mnenju najbolj nujni?

ŠKOBERNE: Klima se v zadnjem času spreminja in postalo je jasno, da se bo treba ukvarjati tudi z gospodarstvom. Kot zbornica smo postavili tako zahtevo in računamo, da bo v septembru prišlo do ukrepov, ki morajo iti v tri smeri: 1. olajšanje trenutnega stanja slovenskega gospodarstva stroškovno (z manjšimi obremenitvami) in likvidnostno (z zamiki določenih plačil); 2. izboljšanje pogojev za poslovanje v izvozu z realnim tečajem dinarja (kar se vpeljuje) in s finansiranjem z uvedbo evropskih obrestnih mer; 3. to je najtežje poglavje, saj zadeva odnos z ostalimi jugoslovanskimi republikami. Kot zbornica se zavzemamo, da bi slovenska vlada čimprej imenovala pogajalske ekipe, ki bi z vsako republiko posebej skušale poiskati nek »modus vivendi« nadalnega gospodarskega sodelovanja. To pomeni reševanje vprašanja zaplomb in ovir v plačilnem prometu.

Slovenija, bolje rečeno Jugoslavija v celoti pa se bo morala tudi dogovoriti, kakšen bo ta ekonomski prostor v prihodnje. Mi se še vedno zavzemamo za neke vrste carinsko unijo ali mini Evropsko skupnost na gospodarskem področju s prostim medsebojnim poslovanjem, pretokom blaga, storitev in plačil.

PD: To pa se ne sklada povsem z razmišljanjem o slovenski valuti...

ŠKOBERNE: Seveda. Če bo prišlo do različnih obračunskih valut v jugoslovanskem prostoru bo treba tudi poiskati rešitev za medsebojna plačevanja z neke vrste kliringom ali pa z neke vrste bilateralno konvertibilnostjo dveh valut.

PD: Ob koncu še vprašanje, ki je nekakšen vsebinski povzetek tega pogovora. Najbrž je nesporno dejstvo, da bo Slovenija suverena, če bo tudi gospodarsko suverena. Kaj je treba ukreniti, da se slovenska gospodarska suverenost krepi?

ŠKOBERNE: Nesporono je dejstvo, da bo Slovenija politično suverena, medtem ko je vprašanje gospodarske suverenosti relativno. Jaz večkrat postavljam s tem v zvezi vprašanje, koliko je pravzaprav v ES pravzaprav suverena na primer Italija. Gospodarstvo z 2 milijonoma prebivalcev ne more biti suvereno v tem smislu, da bi bilo avtarično zaprto, pač pa mora najti gospodarske povezave in suverenost uveljavljati s kompromisi. Mislim, da bomo morali doseči dogovor o nadaljnjem gospodarskem sodelovanju na sedanjem ozemlju Jugoslavije, dolgoročno bomo morali poiskati sodelovanje z Evropsko skupnostjo in Slovenci mislimo, da smo dediči dogovorov med Jugoslavijo in Evropsko skupnostjo. Sedanji dogovor za Slovenijo ni slab, dolgoročni cilj pa je, da postanemo članica ES, čeprav to ni pred pragom.

PD: Nemčija je pred nekaj dnevi obnovila jamstva za izvoz v Slovenijo, Italija pa takega ukrepa še ni sprejela...

ŠKOBERNE: Kolikor vem, kaže, da bo tudi italijanska ustanova Sace sprejela podoben ukrep. Pred časom je avstrijska ustanova Kontrobank sporočila, da je na nekaj podobnega pripravljena, dodala pa, da bi rada imela enotno stališče z nemškim Hermesom in italijansko Sace. Do tega danes tudi prihaja in mislim, da bodo vse tri ustanove ta jamstva sprostila, kar je za nas pomembno. Če se bo pa zgodilo, da bo Hermes pred Sacejem kril politične rizike izvoza v Slovenijo in Jugoslavijo, bo nemški izvoz v Slovenijo v boljšem položaju od italijanskega, Italijani pa nam bodo zaman očitali, da smo pronemško orientirani.

VOJMR TAVČAR

V Nemčiji povečali eskomptno mero

BONN — Nemška državna banka Bundesbank je povečala eskomptno mero za eno točko, ki je tako od večerajšnjega dne prešla od 6,5 na 7,5 odstotka, mero imenovano lombard pa so povečali za četrtno točko. Ta nemški gospodarski ukrep, s katerim so skušali nemški ekonomisti radikalno zajezi ti inflacijo in zmanjšati zadolžitve v tujini, ni presenetil nobenega, saj je bil že dolgo pričakovan in celo napovedan. Dokaz za to je, da se tečaj dolarja v Nemčiji ni zmanjšal, temveč se je celo ovrednotil.

Ukrep pa ni presenetil niti italijanske gospodarske javnosti, saj svojih obrestnih mer ni spremenila in se že mesece pripravlja na ta nemški restriktivni ukrep, katerega so pričakovali še bolj radikalnega. Negativne posledice bi se lahko pokazale kvečjemu v srednjeročnem obdobju, saj bo Banca d'Italia ukrepala le, če bo to ogrozilo tekoče posle.

Italija se je tako distancirala od »vplivnega področja marke«, ki zaobjema Švico, Nizozemsko, Belgijo, Dansko in Avstrijo, kjer so povečali eskomptno mero za eno točko (z izjemo Nizozemske, ki jo je povečala le za četrtno točko).

V nemških političnih krogih so pokazali veliko razumevanje za akcijo, ki naj bi vsaj kratkoročno rešila gospodarsko krizo, v kateri se nahajajo predvsem po združitvi obeh Nemčij. Predsednik emisijskega zavoda Bundesbank Helmut Schlesinger je tako izjavil, da ne bo ta ukrep negativno vplival na zaposlovanje v Nemčiji, pa niti ne na stabilnost marke, ki je še vedno zelo zanesljiva valuta.

Deželna podpoda za malo industrijo

TRST — Deželni odbor FKJ je na predlog odbornika za industrijo Ferruccia Sara sprejel odlok o dodelitvi, za prejšnje leto, 900 milijonov lir za podpodo srednje in majhne deželne industrije, ki delujejo v okviru tržaškega raziskovalnega področja.

Finančno podporo bodo tako lahko uporabili za konkretno upravljanje tega raziskovalnega objekta, da bi tako pospešili to aktivnost, ki je v okviru deželnega gospodarstva vse bolj potrebna. Ukrep spada tudi k ovrednotenju dejavnosti tega raziskovalnega področja, ki ima vse večji pomen tudi i v vesdržavni stvarnosti.

gospodarski dopis iz Slovenije

Stečaj se kar naglo bliža

JOŽE PETROVČIČ

Zdaj že tudi zvezna vlada opozarja, da je država tik pred finančnim kolapsom in zahteva od republik, naj pristanejo na njen mali gospodarski program, ki naj bi veljal v času moratorija. Toda najbolj odločno so proti takemu programu, ki vsebuje tudi terapijo s šokom, prav gospodarstveniki in sicer ne glede na to, iz katere republike so. Prehodni gospodarski program namreč predvideva dokaj velike restrikcije na vseh področjih, zlasti pa na monetarnem.

Na nedavnem sestanku zvezne gospodarske zbornice, v kateri pa so Slovenci bolj malo prisotni (razen predsednika GZJ Dagmarja Šusterja), se je namreč izkazalo, da tudi gospodarstveniki iz drugih republik ne verjamejo več v zvezno državo. Direktorji podjetij si sicer želijo, da bi zveza še delovala in da ne bi bilo gospodarskih zapiranj v republiške okvire, toda hkrati so prepričani, da tega ni več mogoče zagotoviti na takšen način kot dosedaj in da je zaradi tega bolje, če bi se čimprej razšli. Po njihovem prepričanju bi bila na ta način gospodarska škoda najmanjša. Zdajšnje razmere so namreč katastrofalne: vezi med gospodarskimi subjekti so potrpane, ugled jugoslovanskega gospodarstva je v tujini zaradi političnih vzrokov tako upadel, da banke ne morejo več opravljati normalnih bančnih opravil ali celo dobivati posojil, s tujci je že skoraj nemogoče skleniti kupčijo, ker nočejo tvegati, kupčije so tudi doma povsem opešale, ker ni zaupanja in ga tudi ne more biti, saj zdaj podjetja trepetajo celo za svojo lastnino, ki jo imajo v drugih krajih države.

Prav na nedavnem sestanku zvezne gospodarske zbornice se je izkazalo, da se vsi gospodarstveniki zavedajo, da sedijo pred prazno skledo in da ni več kje jemati: tujina ni pripravljena dati niti dolarja več za jugoslovansko pustolovščino, denarja pa doma ni in tudi če bi ga tiskali z ne-

znansko hitrostjo, bi si s tem prav nič ne pomagali. Zato hodi Marković spet po državi in hoče imeti denar od carin, ki da ga zagotavlja brionska deklaracija. Toda tudi če bi dobil ta denar, takoj, z njim ne more ničesar več rešiti, morda bi si lahko nekoliko okrepil svoj povsem omajan državniški položaj, pa še to je zelo dvomljivo.

Druge značilnost, ki jo je opaziti te dni, pa so čedalje pogostejša opozorila srbskih gospodarstvenikov, da se bliža gospodarska katastrofa. Glede tega je bil zelo neposreden direktor Crvene zastave, ki zaradi močnih gospodarskih vezi z drugimi republikami (samo v Sloveniji in na hrvaškem ima ta tovarna 300 kooperantov) najbolj surovo občuti, kaj prinašajo pretrgane gospodarske vezi. Ta direktor je (sicer med vsticami) napovedal zelo slabe čase za srbsko gospodarstvo. Srbsko vodstvo se tega zaveda in njen predlog o nekakšni ožji Jugoslaviji (ali širši Srbiji) ima zato tudi gospodarske in ne le politične razloge: BiH, ki naj bi se tako družbi priključila, je za srbsko gospodarstvo zelo pomemben dobavitelj in tudi važen trg. Hkrati pa skuša srbska stran prav z vojno reševati gospodarske probleme. Nekateri hrvaški demografski eksperti trdijo celo, da ima vojna izključno gospodarski cilj: prilastiti si čimveč gospodarskih potencialov in sicer zelo bogati Slavoniji.

Povsem jasno je torej, da je državni stečaj blizu. Nekaj deviznih rezerv bo jugoslovansko plačilno sposobnost do tujine omogočalo še nekaj časa, vendar ne prav dolgo, saj deviznih prilivov v zvezno devizno blagajno ni ali pa so zelo skromni. Zelo hitro se bodo morali zato vsi posamezni deli države reševati vsak sam in vsak za sebe, kar pa je zelo težka naloga, zato je razpihovanje vsakršnih napetosti, zlasti pa političnih in vojaških, zelo praven izhod. Seveda pa je tak izhod samo začasen, kajti računi bodo prišli prej ali slej, gospodarski padec pa bo le še globlji in bolj boleč.

V Italiji je vse več lastnikov stanovanj in hiš, zlasti na Jugu

RIM — Italijani - veliki lastniki nepremičnin! Tako izhaja iz zadnje ankete, ki jo je pred kratkim izvedla ISTAT, pa tudi iz vseh ostalih dvanajstih anket, ki so si sledile od ustavnovitve italijanske republike do današnjih dni.

Približno 60 odstotkov vseh prebivalcev ima lastno stanovanje (ali hišo), največ teh lastnikov pa je koncentrirano na jugu države. Kakih dvajset odstotkov vseh stanovanjskih nepremičnin pa je ponavadi praznih. To so v glavnem druge hiše (ali stanovanja), vikendice in »priebežališča za oddih« in sploh bivalni prostori, ki se (če se) napolnijo le ob poletnem času. Sicer pa je italijanski trend, da imajo vse bolj lastno hišo oz. stanovanje. Še pred 40 leti je namreč »le« 48,5 odstotka imelo lastni bivalni prostor, leta 1961 pa je ta odstotek celo padel na 45,8 odst.

Z gospodarskim »boomom« so se seveda spremenile tudi »ekonomske« navade državljanov, ki je s svojo plačo nenadoma imel še precej več kupne moči. Leta 1971 se je ta odstotek dvignil kar na 50,8 odst., letos pa do pravzaprav neverjetne številke skoraj 60 odstotkov, katero bo v bodočnosti še kar težko preseči.

Lastniki so se v zadnjih letih predvsem pomnoževali na Jugu, kjer je kar 63 odstotkov lastnikov proti 59 odstotkov v srednji italiji in »le« 50,8 odst. na severnem delu države. Sicer pa se

vse večja predvsem pojav praznih, a opremljenih in urejenih stanovanj, ki jih imajo lastniki ne iz potrebe, temveč za oddih. Prav število takih stanovanj se je v zadnjih dvajsetih letih kar podvojilo. V posameznih italijanskih deželah pa se je pojavil dokaj zanimiv pojav. V Dolini Aoste so tako npr. leta 1981 zabeležili skoraj polovico praznih stanovanj, kar pa je, za te pogoje, še kar razumljivo, saj je Dolina Aoste prava »velika vikendica« petičnih Italijanov, predvsem na severu. Zanimivo je, da se na tej posebni lestvici na drugem mestu nahaja Kalabrija z 29 odstotkov praznih stanovanj. Od teh predstavljajo vikendice 44. odst., ostale prazne hiše in stanovanja pa so namenjena za prodajo in v druge namene.

V zadnjih letih se je tudi nivo življenja v stanovanjih zelo zvišal. Kar 98 odstotkov ima namreč pitno vodo, medtem je le pred 30 leti ta odstotek padel na 50! Praktično vse hiše imajo tudi električno napeljavo, kakih 86 odstotkov hiš imajo vsaj eno kopalnico, 84 odst. pa samostojno kuhinjo. Ta odstotek je posebno visok na severu, kjer ima 92 odst. stanovanj in hiš svojo kuhinjo. Pri straniščih pa se na Jugu nekoliko zaplete. Le 75 odst. imajo samostojna stranišča, medtem ko je na Severu odstotek praktično stoodstoten. Sicer se bo naslednje javno štetje začelo 10. oktobra letos.

Na nedavnem zboru kooperantov podelili vrsto nagrad najboljšim

Vsa dosedanja leta je zbor sežanskih kooperantov potekal v okvirju praznovanja praznika terana in pršuta v Dutovljah. Žal pa letos zaradi organizacijskih sprememb ni mogoče izpeljati tradicionalnega praznika, ki naj bi prav letos potekal že dvajsetič zapored. Zato se bodo sežanski kmetovalci zbrali v petek, 30. avgusta, ob 16. uri v veliki sejni dvorani občinske skupščine v Sežani na vsakoletnem zboru kooperantov.

Na njem bodo pregledali rezultate letošnjega dela, spregovorili o aktualnih kmetijskih problemih in o načrtih za jesen. Podelili bodo tudi na-

grade najuspešnejšim pridelovalcem grozdja, mleka, mesa in drobnice. V kulturnem programu bo nastopil moški pevski zbor Ayver Ponikve pod vodstvom Miloša Pegana Žvoklja. Sledilo bo družabno srečanje s pogostitvijo aktivna kmečkih žena. Z dobrotami bodo postregla marljiva kmečka dekleta in žene, ki bodo imele svojo stojnico na sežanskem sejmišču ob kmetijski zadruzi Vinakras tudi ob sežanskem občinskem prazniku v soboto, 31. avgusta in v nedeljo, 1. septembra, ko bo tu živahno, saj bo potekal tradicionalni kraški sejem. (-oks-)

V mestu je bilo precej bolj živahno kot v prejšnjih letih

Trst se letos za veliki šmaren ni izpraznil

Dopoldne oddih na plaži, zvečer na Krasu

Letošnji velikošmarenski četrtek je bil v bistvu kot navadna poletna nedelja. Za tistega, ki se je sprehodil po mestu, je bil ta toliko pričakovani praznik morda malo drugačen. Ulice niso bile, kot v prejšnjih letih, skoraj prazne, prometa je bilo veliko več. Veliko število Tržčanov je ostalo doma in ta vroč dan preživel ali ob morju, na plažah, kjer prekomerno cvetenje morja še vedno povzroča težave, čeprav se je v četrtek in včeraj stanje zaradi vremenskih razmer precej izboljšalo, ali v gozdičih na Krasu. Na tem področju so bile tudi številne šagre in razne druge prireditve, ki so marsikoga zvabile na osvežilen zrak, čeprav je v večernih urah že kazalo, da bo v zadnjem času že skoraj običajna nevihta vse pregnala domov in s tem prekrizala račune tudi organizatorjem. Ob tem velikošmarenskem dnevu se je okrepila tudi prisotnost predstavnikov javnih organov, tako na cestah kot na morju, kjer je bilo največ turistov. Tako je pristaniško poveljstvo sporočilo, da ob obali in na odprtem morju v Tržaškem zalivu ni prišlo do nobenega incidenta. Pri vseh teh akcijah je bilo prisotnih veliko število agentov, ki so ta praznični dan "žrtvovali" za druge. Pri vseh premikih turistov pa se v vse večji meri opaža gospodarsko krizo, druge okoliščine pa imajo tudi svojo težo.

Nekaj Tržčanov se je podalo preko meje. Ni jih bilo prav veliko, kot so nam povedali na mejnih prehodih. Na sedežu obmejne policije sicer še nimajo uradnih podatkov (pripravljeni bodo v prihodnjih dneh, vsaka primerjava s prejšnjimi leti pa je povsem odveč, saj je promet že v mesecu juliju padel za več kot 50 odstotkov. In v tem mesecu ne gre nič bolje.

Pozanimivali smo se podrobneje tudi na treh glavnih mejnih prehodih, škofijah, Pesku in Fernetičih. Z drugorazrednih prehodov poročajo o normalnem prazničnem prometu. Ugodna cena bencina zvali marsikogar onkraj meje, tudi kosila v tamkajšnjih restavracijah so vedno vabljiva, čeprav, pravijo, da se je krajevni promet močno zmanjšal, predvsem z italijanske strani.

Na velikošmarenski dan je bilo največ prometa na mejnem prehodu na Škofijah. Promet je bil v obeh smereh. Ustvarile so se tudi vrste, ki pa jih ni mogoče primerjati s prejšnjimi leti, ko je bilo treba za prehod meje čakati tudi več ur. Na dan velikega šmarna je moral Tržčan, tujecv je bilo bolj malo, kot so nam povedali, čakati največ četrte ure. Povedali so nam tudi, da promet, ne samo ob nedeljah in praznikih in neglede na počitniško obdobje, postopno le narašča, čeravno v zelo omejenih mejah.

Na mejnem prehodu pri Fernetičih, kjer je bilo treba tudi v "normalnem" obdobju čakati veliko časa za prehod meje, je bilo v četrtek povsem normalno. Nobene vrste in nobenega zastoja. O primerjavah s prejšnjimi leti ni sploh govora. Na v prejšnjih letih tako obiskanem mejnem prehodu tudi ugotavljajo, kako so posledice jugoslovanske krize res hude tudi za krajevni turizem, ko so se ob nedeljah in praznikih ustvarjale kolone tržaških turistov.

Na Pesku je bilo tako včeraj kot na dan velikega šmarna povsem normalno. Trend je enak povsod. Predvčerajšnjim so se občasno ustvarile vrste, ki so bile dolge največ 200 metrov, kar pomeni, so nam povedali, da so turisti v najslabšem primeru čakali 10 minut. Tudi tukaj so v glavnem beležili krajevni promet, tujcev, ali pa italijanskih državljanov iz drugih pokrajin je bilo namreč dokaj malo.

Na fotografijah Maria Magajne: openski Tabor je privabil veliko obiskovalcev (levo), marsikdo pa si je osvežitve poiskal na tržaških plažah (desno)

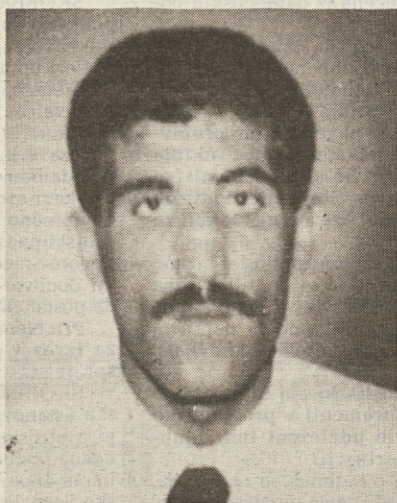
Finančni stražniki so ga odkrili v tovornem vozilu, ki je zapuščalo pristanišče

Zaplenili so za 30 milijard lir heroína

Tržaška finančna straža je tokrat za res zadel v živo. V sredo zvečer je namreč ob izhodu iz tržaškega pristanišča v tovornjaku turške registracije odkrila skoraj 31 kg heroína in ga seveda zaplenila. Mamilo velja na črnem tržišču okrog trideset milijard lir.

Gre za eno najuspešnejših akcij tukajšnje finančne straže, ki deluje ob meji, pred svojim sedežem ima tudi pristanišče s prostimi conami, kjer so lahko razni pregledi tovarnjakov in nasplošno blaga, ki prihaja v raznih oblikah v naše mesto po morju, tudi "mlejši". Finančna straža, ki ima omejeno število uslužbencev, znatno manj kot bi jih rabilo to stičišče mesto, kjer se preko raznih mej pretakajo tudi take za človeka zelo škodljive in uničujoče snovi, ima zelo težko nalogo. Kot je na včerajšnji tiskovni konferenci dejal polkovnik Luigi Negro, ki načeljuje 19. regijo finančne straže, se mora osebje močno potruditi, predvsem pa uporabljati fantazijo. Razpečevalci mamila si namreč izmišljujejo vse trike, da bi lahko opravljali tihotaplili drogo. Polkovnik je tudi dejal, da je šlo v tem primeru bolj za srečo kot pa za kaj drugega, pri čemer pa ni pozabil pohvaliti funkcionarja, ki je pri kontroli tovarnjaka, ki je odhajal iz pristanišča, zasumil, da nekaj ni v redu in je po podrobnejšem pregledu vozila v podvozju odkril heroin.

Finančna straža mora torej stalno spreminjati strategijo, predvsem v tem poletnem obdobju, ko tihotapci in razpečevalci lahko mislijo, da se pozornost stražnikov zmanjša. V tem primeru gre vsekakor za velik uspeh, na katerega so ponosni, saj tudi vedo, da jim jo tihotapci marsikdaj "zagodejo". Polkovnik Negro je na tiskovni konferenci, ob prisotnosti svojih podrejenih

Aretirani turški sofer Cabuk Hanifi (levo) in finančni stražniki z zaplenjenim heroinom (desno)

(Foto Magajna)

in pred mizo, na kateri je ležalo 29 dobro zapečatenih vrečk heroína vrste "brown sugar", tudi dejal, da se pretok droge preko našega mesta postopoma stopnjuje. Leta '87 je finančna straža zaplenila 1,5 kg heroína, leto kasneje 10 kg, leta '89 že 23 kg, lani pa je ta trend padel, saj so zaplenili le nekaj več kot 8 kg te snovi. Letos pa že 104 kg heroína, kar ni malo.

Polkovnik Negro je tudi dodal, kako samo z mejnega prehoda na Fernetič pride v Italijo okrog 400 tovarnjakov, povečini iz držav, ki gojijo rastline, iz katerih nato pridelujejo mamila. Nikjer ni rečeno, da so vsi "kurirji", veliko med njimi pa jih gotovo je. Nadzor je torej poleg rednega dela zelo težaven.

Na mizi pred polkovnikom je ležalo 29 vrečk, od katerih je vsaka tehtala

nekaj več kot kilogram. Iz vsake od teh, kot nam je pozneje povedal poveljnik tržaškega oddelka Franco Musy, je mogoče pripraviti od 1.200 do 1.400 doz heroína. Ta razlika je odvisna od tega, kako prekupčevalci pomešajo mamilo s drugimi snovmi, ki lahko imajo v številnih primerih in v prekomernih dozah usodne posledice. Zaplenjeni heroin je sedaj na razpolago sodnim oblastem, ki ga bodo po polkovnikovih besedah v najkrajšem času uničile.

In še kratka kronika zaplembe, ker se tudi finančna straža noče in ne more spuščati v podrobnosti, ker so preiskave še v teku. V sredo zvečer je zapuščal tržaško pristanišče prazen tovarnjak turške registracije (06EBA83/84), ki ga je upravljal 29-letni Cabuk Hanifi. Na vozilu je bil sam. Po bežnem pregledu notranjosti vozila

so finančni stražniki opazili, da nekaj ni bilo v redu. Po temeljitejših pregledih strokovnjakov so v dveh podvozjih odkrili 29 vrečk heroína "brown sugar" s skupno težo okrog 30.700 kg. Voznika so takoj aretirali, tovarnjak pa zaplenili. Kot že rečeno, se vrednost teh mamila na tržišču suče okrog 30 milijard lir.

Prve preiskave so pokazale, da je tovarnjak prispel v Italijo iz Grčije v neko drugo italijansko pristanišče. Istega dne je po poti in ne po morju privozil v tržaško luko, kjer je raztovoril prevoženo blago. Nato pajo je prazen zapustil, akcija finančne straže pa ga ob izhodu je ustavila. V teku so vsekako nadaljnje preiskave, da bi točno ugotovili od kod je prišel in predvsem komu so bila ta mamila namenjena. A.S.

Tradicionalno romanje privabilo veliko obiskovalcev na Repentabor

Za veliki šmaren in ob včerajšnjem praznovanju farnege patrona sv. Roka je repentabsko svetišče privabilo številne romarje in druge obiskovalce, ki so si po vzponu lahko malo opomogli ob dobro založenih stojnicah. Še posebej je bilo veliko povpraševanje po kuhanih orehovitih štrukljih, ki so jih sproti pripravljale repentabske ženske. Velikošmarensko bogoslužje je daroval tržaški škof Lorenzo Bellomi (Na fotografiji med pogovorom z ljudmi), ki se je ob koncu obreda navezal na aktualno temo sožitja in zaželel obmejnemu prebivalstvu obeh narodnostni predvsem trajen mir, ki so ga nedavni vojni dogodki tako nevarno ogrozili. Popoldansko pobožnost je daroval zlatomašnik msgr. Lojze Škrli. Pristen kulturni užitek sta pričarala dobro obiskana koncerta v cerkvi. Organist Maks Strmičnik, trobentač Stanko Arnold in sopranistka Olga Gracelj so z umetniško dovršenostjo izvajali sedem odlomkov iz simfoničnih skladb znanih avtorjev. Bogat glasovni spekter obnovljenih cerkvenih orgel pa je prišel do izraza na orgelskem koncertu slovenske ustvarjalke Angele Tomanič. (BS)

Na veliki šmaren huda nesreča

16-letnice na kopanju v Grljanu

Nedolžna igra na kopanju se je na veliki šmaren nesrečno končala za komaj 16-letno tržaško dekle. Daniela Birska, tako je dekletu, ki stane v Drevoredu Sanziju 13/1, ime, je šla na veliki šmaren popoldne na kopanje v Grljan. V kopališču Grignano 1 se je malo po 15. uri skupaj s prijatelji lotila nedolžne igre: povzpela se je na ramena prijatelja, pri tem pa je izgubila ravnotežje in nerodno padla. Udarila se je v tilnik in obležala negibna.

Z rešilcem so jo takoj prepeljali v bolnišnico na Katinaro, kjer so zdravniki ugotovili, da si je poškodovala vratna vretenca. Dekle ni več premikalo ne rok ne nog. S strogo pridržano prognozo so jo sprejeli na nevrokirurškem oddelku.

Smrt v stanovanju

Tržaški gasilci so včeraj dopoldne posegli v Ul. Schiavoni 3, kamor so jih poklicali karabinjerji, ki so jih sosedi 65-letne Alessandrine Thome vd. Grandis obvestili, da ženske že nekaj dni ni na spregled. Gasilci so skozi okno stopili v stanovanje in v spalnici našli truplo ženske. Ženska je po vsej verjetnosti umrla naravne smrti pred štirimi ali petimi dnevi.

Tatič v rokah policije

Na veliki šmaren si 27-letni Alessandro Fattor ni privoščil oddiha, kot domala vsi njegovi someščani, pač pa se je lotil tuje lastnine. Tako je na Korzu Italia v popoldanskih urah najprej vdrl v trgovino z oblačili Mode oggi in odnesel par očal znamke Bole ter 5.200 lir v kovancih, zatem pa je hotel še vdreti v trgovino Avanzo. Namero mu je preprečila policijska izvidnica. Fant je poskusil zbežati, a mu ni uspelo. Agenti so ga onesposobili in v njegovih žepih našli ukradena očala in drobiž. Sodstvu so ga prijavi pod obtožbo tatvine v obtežljivih okoliščinah.

Tatvini v stanovanju

Neznanci so včeraj okrog poldne obiskali dve stanovanji. V Ul. Dittamo 5 so vdrl v stanovanje 70-letnega Giuseppeja Albe in odnesli iz predala omare v spalnici poldrugi milijon lir. Na Trgu Sansovino 2 pa so se povzpeli do 7. nadstropja, kjer so dodobra prebrskali stanovanje 51-letnega Eugenia Novivella, a odnesli so le fotografski aparat vreden vsega 50 tisoč lir.

De Rosa (DSL): Mesto je brez regulacijskega načrta

Deželno upravno sodišče razveljavilo varianto 25

Občinski svetovalec Demokratične stranke levice Giorgio De Rosa je včeraj izdal tiskovno poročilo, v katerem sporoča, da je Deželno upravno sodišče (TAR) iz naše dežele razveljavilo varianto št. 25 splošnega regulacijskega načrta tržaške občine (z razsodbo št. 255 leta 1991). S tem, da je v bistvu "izbrisal" ta instrument, ki je kljub svojim pomankljivostim in napakam omogočal vsaj minimalno jasnost pri upravljanju teritorija, pravi občinski svetovalec DSL, je TAR v bistvu potrdil ugotovitev, ki jo De Rosejeva stranka že dolgo časa ponavlja: Trst je že dalj časa brez regulacijskega načrta. Posledice bodo v veliki meri občutene, dodaja, že v prihodnjih tednih, ko bo vsako gradbeno dovoljenje pogojeno od na pol veljavnih ali razveljavljenih občinskih načrtov. Že sedaj se plačujejo posledice zapadlosti dobrega dela predvidevanj podrobnostnega načrta za zgodovinsko jedro in ta zmeda se bo razširila na ves teritorij, še zlasti pa na Kras.

Ob vsem tem, dodaja De Rosa, sta v tem trenutku potrebni kulturna jasnost in politična volja. Občinska uprava mora zato v sodelovanju z deželno (razveljavljeni ukrep je namreč deželni odlok) brez nepravičljivih zamud pripraviti nov in celovit načrt za mesto, ki mora zaobjeti že sprejete izbire, predvidevanja in najnujnejše ukrepe. Ta načrt je po De Rosovih besedah mogoče z resnostjo pripraviti v zelo kratkem času. Stranka DSL, zaključuje tiskovno noto, je na razpolago in pripravljena na sodelovanje, da bi občinska uprava brez zamud pripravila načrt, ki je neobhodno potreben za mesto.

Vprašanje, ki ga postavlja predstavnik DSL De Rosa je zelo važno. Dovolj je, da naredimo korak nazaj in pogledamo v tedanje politične kronike. Sporov med strankami za odobritev te variante, po številnih občinskih sejah pa je bila končno odobrena. Sedaj, z odločitvijo TAR, se bo med strankami odprlo novo politično vprašanje.

Zahtevno delo sesljsanskega vzgojnega centra s prizadetimi

Pred dnevi je bilo pred občinskim poslopjem v Nabrežini protestno zborovanje nestalnih delavcev službe za oskrbo starejših oseb na domu, spremljevalcev prizadetih otrok iz omenjene občine in otroških vrtec.

Med udeleženci protesta so bili tudi socialni delavci, oziroma delavke Vzgojno-zaposlitvenega centra v Sesslanu, skupna zahteva vseh pa je bila, da jim občina zagotovi stalnost delovnega mesta.

Zanimalo nas je, kako center deluje, kdo ga vodi in koliko je v njem v tem poletnem času varovancev. Po telefonu se nam je oglasila Romana Maiano, socialna delavka, doma iz Briščikov.

Boristu Puntarju v spomin

Med bivšimi partizani na Proseku je nastala nova vrzel. Boris Puntar, eden izmed letnikov 1927, ki so se maja 1944 prostovoljno odzvali pozivu k odporu proti nacističnemu okupatorju, nas je po dolgi in mučni bolezni zapustil. Rojen v januarju 1927, se je skupno s številnimi soletniki vključil v vrste partizanskih edinic IX. korpusa NOV 9. maja 1944. Boril se je najprej v sestavi III. bataljona 18. bazo- viške brigade, nato pa je bil premeščen v obveščevalni center Komande mesta Sežana na Krasu in končno pripadal I. brigadi korpusa narodne obrambe JLA. Iz te enote je bil demobiliziran aprila 1947. Za zasluge v NOB je bil odlikovan s kolajno za hrabrost in z odličjem zasluge za narod.

Pokojni Boris ni bil samo partizan, prostovoljec, pripadal je družini, ki je bila odločno antifašistična. Bil je nekdo znanega partizana Emila Puntarja, ki je padel leta 1942 na Nanosu, vnuk Ivana (Emilov oče), kateri je bil skupno z ženo deportiran v taborišče v Južno Italijo in nato odveden v Dachau, kjer je umrl decembra 1943. Starši in sestri so bili aretirani novembra 1944 in odvedeni v Nemčijo, od koder so se srečno vrnili.

V vsem povojnem obdobju je sodeloval v odboru Združenja partizanov, bil je aktiven v nogometnem društvu Primorje in dosleden spremljevalec košarkarske ekipe Jadran. Na zadnji poti so ga spremlili številni vaščani, prijatelji in soborci.

Člani Združenja partizanov s Proseka - Kontovela izrekajo sestrama Slavi in Silvi občuteno sožalje.

M.B.

»Središče, ki je namenjeno telesno in duševno prizadetim mladim, ki so končali obvezno šolanje, upravljamo v štirih. Vse leto imamo v našem centru okrog deset varovancev, v poletnem času jih je ponavadi še nekaj več.«

Varovanci prihajajo v center v glavnem iz devinsko-nabrežinske občine, prav v tem času pa sta tu še dva mlada, eden s Proseka, drugi z Opčin. V center jih pripeljejo z minibusom ob 8. uri zjutraj ter ostajajo tam do 14. ure. »Sedaj so tudi za naše varovance počitnice in tako jih vozimo na kopanje v Sesslanski zaliv. Od 21. do 28. avgusta pa bomo prvič skupaj odšli v Umbrio, kjer bomo -tako upamo- preživeli nekaj lepih dni v veliki farmi, kjer bo mogoče organizirati različne dejavnosti, pa tudi igre. Ko se bomo vrnili, se vam bomo oglasili, da pove- mo, kako smo se imeli.«

Vzgojno-zaposlitveni center v Sesslanu ima svoje prostore v stavbi, kjer je bil pred leti socialni center ter deluje od leta 1986. Prostore so uredili, čeprav obnovitvenih del še niso povsem dokončali.

»V teku so na primer še dela v telovadnici, ki jo bomo imeli potem na razpolago. Sedaj imamo tu kar dovolj veliko kuhinjo, v kateri med letom pripravljajo tudi hrano za vrte in šole. Potem imamo velik prostor, kjer se naši varovanci v glavnem zadržujejo. Tu so še uradi socialnega skrbstva, medtem ko so v prvem nadstropju prostori za fizioterapijo, pa še prostor za italijanski občinski vrtec. Okrog poslopja imamo lepe vrt z igriščem za odbojko in košarko.«

»Nekaj mladih varovancev je že vključenih v razne dejavnosti,« nam je povedala Romana. »Tako je ena od varovank zaposlena v kuhinji, druga dela v trgovini Supercoop v Nabrežini, en fant je zaposlen v Briščkih in pri oskrbljanju konjev, drugi pa je zaposlen kot delavec pri raznih delih na cesti.«

»Imamo varovance slovenske in italijanske narodnosti, kot smo narodnostno mešani tudi vzgojitelji. Pri našem delu pa nam je v pomoč socio-psihopedagoška služba. Njena predstavnica je Nada Bercé, ki prihaja k nam in s katero potem načrtujemo našo dejavnost.«

Za konec nam je naša sogovornica povedala, da se mladi varovanci v centru dobro počutijo, da radi opravljajo razna dela in da jim tudi fizioterapija koristi za njihovo zdravstveno počutje.

N. L.

Na sliki (Foto Magajna) delo s prizadetimi v sesljskem središču

Demokratična stranka levice - sekcija E. Berlinguer Devin - Nabrežina

prireja 15. - 16. - 17. - 18. avgusta v Nabrežini

FESTIVAL UNITÀ IN DELA

Danes, 17. t.m. - ob 19.30 koncert godbe na pihala Nabrežina, ob 20.30 ples z ansamblom Kraški kvintet;

jutri, 18. t.m. - ob 20.30 ples z ansamblom Kraški kvintet.

ŠD ZARJA

vabi na tradicionalni

športni praznik

ki bo danes, 17. in jutri, 18. avgusta na vrtu Gospodarske zadruge v Bazovici.

Za prijetno razpoloženje bo igral ansamel ZVEZDE.

gledališča

Gledališče Verdi

Jesenska simfonična sezona 1991

Pri blagajni gledališča Verdi lahko dvignete ali potrdite abonma za reda A in S.

Miramarski park - Luči in zvoki

Nocoj, ob 21.00

in ob 22.15 (v italijanščini) LUČI IN ZVOKI.

Ponovitve si sledijo vsak torek (ob 21.00 v angleščini in ob 22.15 v italijanščini), četrtek (ob 21.00 v nemščini in ob 22.15 v italijanščini) ter ob sobotah (ob 21.00 in ob 22.15 v italijanščini).

V organizaciji krožka J. Maritain bo jutri, ob 21. uri na Trgu Torcucherna že sedma večer z naslovom »La sera del di di festa«. Na sporedu koncert Tržaškega komornega ansambla in skupine DANSE EN CERCLE, ki se bo predstavila z evropskimi tradicionalnimi plesi.

V primeru slabega vremena bo predstava v gledališki dvorani Hiše Barelli v Ul. III. Armata 22.

koncerti

Rumena hiša

V četrtek, 22. t. m., ob 20.30 bo na sporedu koncert skupine Basso Nevio Jazz Quartet.

Devinski grad

V petek, 23. t. m., ob 20.30 bo na dvorišču devinskega gradu v sklopu ciklusa "Grajski koncerti" bo nastopila skupina LIGEIA ENSEMBLE z Ravelovimi, Bachovimi, Hydnovimi, Berliozovimi, Bocherinijevimi in drugimi skladbami.

razstave

V TK galeriji je na ogled skupinska poletna razstava s posebnimi popusti.

Na sedežu letovišcarske ustanove v Sesslanu bo do 24. t. m. na ogled razstava slikarke CLAUDIE RAZE in kiparja GIORGIA BENEDETTIJA. Urnik: 9-13, 16-19, ob praznikih zaprto.

Na sedežu letovišcarske ustanove v Miljah je na ogled razstava KERAMIČNA UMETNOST, v organizaciji Krožka Maritain in ki bo odprta do 31. t. m. od 9. do 13. in od 16. do 19. ure. Ob praznikih in nedeljah zaprto.

kino

ARENA ARISTON (poletni kino) - 21.15

La sirenetta, po Andersenovi pravljici, prod. Walt Disney.

EXCELSIOR - Zaprto.

EXCELSIOR AZZURRA - Zaprto.

NAZIONALE I - 16.30, 22.15 Terminator.

NAZIONALE II - 17.00, 22.15 Dieci piccoli indiani.

NAZIONALE III - 17.00, 22.15 L'ultima luna, i. Hanna Schygulla.

NAZIONALE IV - 15.45, 21.30 Balla coi lupi, r.-i. Kevin Costner.

GRATTACIELO - 17.30, 22.15 Classe 1999.

MIGNON - Zaprto.

LJUDSKI VRT - 21.15 Zio Paperone alla ricerca della lampada perduta.

EDEN - 15.30, 22.10 Anal games, porn., □□

CAPITOL - 17.00, 22.00 Sua maestà viene da Las Vegas.

LUMIERE - Zaprto.

ALCIONE - Zaprto.

RADIO - 15.30, 21.30 Il buco, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

razne prireditve

Tabor 1991 — Opčine. Danes, 17. 8., ob 18. uri nastopa baletne skupine ŠD Mladina iz Križa in folklorne skupine SKD Tabor pod vodstvom Anke Kocijančič, ob 20. uri ples z ansamblom Taims. Jutri, 18. 8., ob 10. uri slikarski ex tempore za otroke, ob 15. uri odprtje kioskov, ob 18. uri nastop plesne skupine standardnih plesov KD F.Prešeren iz Boljunca, ob 20. uri ples z ansamblom Taims.

razna obvestila

Slovenska kulturno-gospodarska zveza sporoča, da so še danes, 17. t. m., uradi zaprti.

Tržaška knjigarna obvešča cenjene odjemalce, da je zaprta za dopust danes, 17. t. m.

V **ponedeljek, 19. avgusta** se prične POLETNO SREDIŠČE v Prosvetnem domu na Opčinah. Prihod ob 8. uri.

KD Kraški dom obvešča, da se bo tudi letos odvijal poletni center in sicer od 19. do 31. t.m. od 9. do 13. ure. Vpisovanje in dodatne informacije pri Vesni Guštin tel. 327124.

prispevki

V spomin na dragega Borisa Puntarja darujejo Vojka, Ivan, Sonja in Drago Ukmar z družinami 50.000 lir za FC Primorje in 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Proseka.

V spomin na Emila Stüklerja-Mimija daruje Aldo Rustja 30.000 lir za DSL Z. Kralj in 40.000 lir za ŠD Primorec.

V spomin na Emila Stüklerja-Mimija daruje Miran Kuret 50.000 lir za opremo Ljudskega doma v Trebčah.

V spomin na Emila Stüklerja daruje Riko Kralj 50.000 lir za ŠD Primorec.

Ob obisku rojstnih krajev se Dorica spominja na brata Alfreda Gorupa in staršev in daruje 200.000 lir za spomenik padlim v NOB iz Proseka.

V spomin na Mimija Stüklerja daruje družina Sivitz 100.000 lir za opremo Ljudskega doma v Trebčah.

V spomin na Ančkota Kralja darujejo Savina in Livio 15.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Trebč, Malalan 15.000 lir ter Anica in Lucijan 20.000 lir za Godbo V. Parma - Trebče.

V spomin na Mimija Stüklerja daruje Malalan 20.000 lir za SKD Primorec - Trebče.

Namesto cvetja na grob Mimija Stüklerja daruje N. N. 50.000 lir za Ljudski dom v Trebčah in 50.000 lir za cerkev sv. Andreja v Trebčah.

V spomin na bratranca Milkota Kralja darujeta Anica in Lucijan Malalan 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Trebč.

V spomin na Edijevo mamo darujeta Luciano in Neva ter družini Barbiero-Malalan 50.000 lir za SKD Barkovlje in 50.000 lir za obnovitev podobe sv. Jerneja v Barkovljah.

V počastitev spomina Ide Bukavec darujeta Anica in Dejan Versa 20.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

V počastitev spomina drage Ide Bukavec darujeta Karla in Gičko Štoka 40.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

Ob 8. obletnici smrti drage mame Ivane Kralj darujeta hči Berta in sin Albin 40.000 lir za spomenik padlim v NOB iz Gabrovca.

V spomin na Marjeto Terčon darujeta Anica in Barbara z družinama 100.000 lir za slivensko cerkev.

Ob priliki 4. obletnice smrti moža Vilka daruje Bionka Čok 50.000 lir za TPPZ in 50.000 lir za Združenje aktivistov in vojnih invalidov NOB.

V spomin na Marjeto Terčon darujeta Jerica in Danilo Osič 50.000 lir za zbor Fantje izpod Grmade.

mali oglasi

EDI MOBILI

Trst - Ul. Baiaumonti 3 - Tel. 820766

POHIŠTVO IN OPREMA

OSMICO je odprl Marjo Milič v Repniču št. 39. Toči belo in crno vino.

OSMICA je odprta v Borštu pri Zaharju. RIBOGONJICA ZOBEK iz Boljunca obvešča, da se prodaja postrvi zaključni danes, 17. t.m.. Urnik: od 8.30 do 12.30. Tel. 228297.

PRODAM Fiat 126 letnik '80. Telefon 040-226408.

PRODAM Fiat 126, letnik '73 tehnično revidiran po zelo ugodni ceni. Telefon 727837.

PRODAM knjige za prvi razred znanstvenega liceja F. Prešeren. Tel. 53032 ob uri obedov.

PRODAM knjige za 1., 2. in 3. razred DTTZ Žiga Žois. Tel. 212823 po 17.30.

ŠKOTSKE OVČARJE - lassie, mladiče stare osem tednov odličnih staršev prodam. Tel. (003867) 72749.

PRODAM profesionalno gorsko kolo (mountain bike) v odličnem stanju po ugodni ceni. Tel. št. 412997.

PRODAM pet otroških knjig za 15.000 lir. Tel. 412997.

UVOZNO/IZVOZNO podjetje išče telefonistko z znanjem angleščine, nemščine in srbohrvaščine. Pisemne ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Drevored 24 maggio 1, 34170 Gorica, pod šifro "Telefonistka".

IŠČEMO pomočnico za delo v laboratoriju slaščičarne. Tel. 213055 ob času obratovanja trgovine.

včeraj - danes

Danes, SOBOTA, 17. avgusta 1991

HIJACINT

Sonce vzide ob 6.07 in zatone ob 20.11 - Dolžina dneva 14.04 - Luna vzide ob 14.48 in zatone ob 23.28.

Jutri, NEDELJA, 18. avgusta 1991

HELENA

PLIMOVANJE DANES: ob 2.20 najvišja -4 cm, ob 6.30 najnižja -11 cm, ob 14.10 najvišja 27 cm, ob 23.31 najnižja -19 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 28,6 stopinje, najvišja 30,6 stopinje, najnižja 21,3 stopinje, zračni tlak 1015,2 mb pada, veter jugozahodni 10 km na uro, vlaga 51-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 24,2 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN OKLICI

RODILI SO SE: Luca Salvetat, Anna Simeoni, Giovanni Favella, Emanuel Nella, Marlen Strain.

UMRLI SO: 70-letna Eugenia Furlan, 80-letna Argia Visintin, 76-letna Guerri-na Salvesani, 70-letni Marco Eftimiadi, 95-letna Irma Baric, 84-letna Maria Trebitz vd. Castelleggio, 77-letni Antonio Petronio, 61-letni Lino Luxa, 82-letni Vittorio Coslovich, 34-letna Susanna Baldo, 57-letni Carlo Breceli, 90-letni Carlo Pentich, 75-letna Rachele Apolli por. Gelsi, 81-letna Francesca Tomsic, 83-letna Santa Feletti, 66-letni Virgilio Delbello, 70-letni Amedeo Linardon, 78-letni Leopoldo Martinuzzi, 77-letna Teresa Barbara, 45-letni Rocco Bellocchio.

OKLICI: uradnik Pietro Svagelj in uradnica Gabriella Mocolo, uradnik Boris Lozei in uradnica Marina Poselli, uradnik Paolo Borghelli in pletilka Olivia Bertiato, kapetan dolge plovbe Paolo Sedmak in šolnica Arianna Micoli, uradnik Fabio Cenzone in mestni stražar Lucia Toncich, uradnik Massimo Jannuzzi in uradnica Nicoletta Macarelli, diplomiran bolničar Paolo Bonaccorso in uradnica Antonella Paulina, knjigovoz Massimo Davide in socialna asistentka Elena Esposito, kovač Nicola Carbone in gospodinja Graziella Bembic, točaj Marino Saule in uradnica Manuela Svagelli, mehanik Walter Schmitt in univerzitetna študentka Mirta Cok, delavec Giovanni Cantini in bolničarka Maria Maestra, krznar Gianpietro Celin in knjigovodja Rosana Sabadin, finančni stražnik Renato Panajotti in elektrikarka Paola Trabucco, uradnik Alessandro Iellen in trgovka Fabiana Comino, novinar Ciro Costante in gospodinja Talay Orbuk, delavec Marco Caruso in delavka Rosalia Galvano, uradnik Andrea Frausin in točajka Maria Di Lorenzo, uradnik Jorge Daniel Bovi in gospodinja Maria Renee Orsco.

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 12.

do sobote, 17. avgusta 1991

Normalen urnik lekarn: 8.30 - 13.00

in 16.00 - 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Tor S. Piero 2, Ul. Revoltella 41, Ul. Flavia 89 (Zavljje).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Ul. Tor S. Piero 2, Ul. Revoltella 41, Trg Goldoni 8, Ul. Flavia 89 (Zavljje).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg Goldoni 8, (tel. 635144).

Jutri, 18. t. m. bodo odprte iste lekarne, kot so med tednom.

ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL

NA DOM TEL. 350505

URAD ZA INFORMACIJE KZE

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka ob 8. do 13. ure - tel. 573012.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

izleti

Sekcija SPI CGIL iz Križa prireja v nedeljo, 1. septembra izlet v Cordovado. Vpisuje Mario Turel (tel. 220266) do 28. avgusta. Cena 40.000 lir.

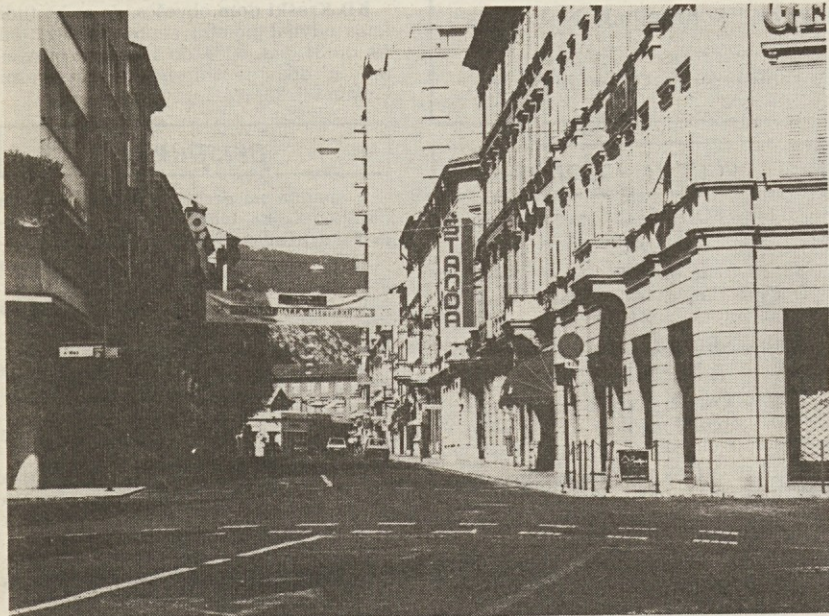
menjalnica

16. 8. 1991

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1305,75	1250.—
Nemška marka	749,29	740.—
Francoski frank	220,24	217.—
Holandski florint	664,63	655.—
Belgijski frank	36,367	35.—
Funt šterling	2191,55	2175.—
Irski šterling	2002,75	1970.—
Danska krona	193,88	188.—
Grška drahma	6,797	6,50
Kanadski dolar	1144,40	1060.—

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Japonski jen	9,566	9,10
Švicarski frank	855,87	842.—
Avstrijski šiling	106,471	105.—
Norveška krona	191,63	186.—
Švedska krona	206,12	201.—
Portugalski eskudo .	8,728	8.—
Španska peseta	11,977	11,40
Avstralski dolar	1019,10	960.—
Jugoslov. dinar	—	30.—
ECU	1536,80	—

V Gradežu so našli nič manj kot 100 tisoč gostov Prazno mesto in gneča na plažah ob praznovanju velikega šmarna

Gorica je v četrtek za en dan prenehala biti glavno mesto pokrajine in prepustila to vlogo Gradežu. Kot se redno dogaja ob velikem šmarnu, se je mesto predvčeršnjim skoraj povsem izpraznilo (na sliki: Verdijev korzo v četrtek popoldne). Kdor ni že prej odpotoval na dopust je izkoristil vsaj ta praznični dan ali pa si je privoščil štiridnevni most do nedelje, da se je podal na plažo, v hribe ali na izlet v okolico. Mesto je bilo tako zlasti zgodaj popoldne povsem mirno. Tudi kdor je ostal doma, se je v najbolj vro-

čih urah dneva raje tiščal v zavetju hiše in pokukal iz nje šele proti večeru za odhiti na šmarn ali na vrtu enega od sicer maloštevilnih odprtih javnih lokalov.

Kot rečeno je množična selitev tudi tokrat ubrala pretežno gradeško smer. Promet na cestah je potekal brez posebnih težav, čeprav je na gradeških vpadnicah iz Ogleja in Tržiča prišlo zaradi nepretrgane kače vozil do zastojev tako v dopoldanskih kot tudi ob povratku v večernih urah. Promet iz

Gradeža je bil gost še pozno v noč tudi zaradi tradicionalnega velikošmarnega ognjemeta, ki je zadržal na gradeškem nabrežju na desetisoče ljudi do večernih ur. Po ocenah uprave tamkajšnje letovišarske ustanove se je čez dan na gradeških plažah zbralo nič manj kot 100 tisoč ljudi. Turistom, ki tam preživljajo daljši dopust (hotelske zmogljivosti so v tem času izčrpane), so se torej pridružili številni enodnevni gostje iz vseh koncev dežele. Tudi alge, ki so še dan prej kazile vodno gladino ob plaži, sta dež in veter na predvečer velikega šmarna pregnala na odprto morje.

Nevihta, ki je imela tako blagodejni učinek ob morju, pa je v sredo ponoči povzročila nekaj nevšečnosti v Novi Gorici. Močna strela, ki je treščila v centru mesta sicer ni povzročila večje škode, pač pa je spožila alarmne naprave mnogih stanovanj in tudi avtomobilov.

Na mejnih prehodih je bil promet z italijanske strani nekoliko večji kot sicer v zadnjem času, čeprav ni dosegel gostote iz prejšnjih let. Prav tako ni bilo posebne gneče na izstopni postaji avtoceste na Moščenicah.

Na drugih cestah je bil promet gostejši, prišlo je tudi do številnih lažjih trčenj na sredo brez težkih posledic. Edina hujša nesreča se je pripetila na mostu čez Sočo na drž. cesti Trst-Benetke. Ranjen je bil 54-letni Lorenzo Cirina iz Trsta. Sprva je kazalo, da je njegovo zdravstveno stanje zaskrbljujoče, ob sprejemu v bolnišnico na Katinari pa so zdravniki ocenili, da bo predvidoma okreval že v 15 dneh.

Množica na razstavi psov in sejmu ptic v Gradišču

Uspela pobuda za posvojitev zapuščenih psičkov

Tisoči obiskovalcev so predvčeršnjim v Gradišču obiskali 25. ptičji sejem in 3. deželno razstavo psov. Razstavljalci in prodajalci so prišli od vseh koncev dežele, ki je ena od osrednjih tovrstnih prireditev v deželi. Poleg razstave so se v okviru sejma odvijala tudi razna tekmovanja, komisija izvedencev pa je izbrala najlepše primerke oz. najbolj ubrane pevce med posameznimi sortami ptic. Najpomembnejša je bila proglasitev državnega prvaka med ščinkavci: prvo nagrado je dobil njegov lastnik Arnaldo

Lenise iz Ločnika, na drugo mesto pa se je uvrstil ščinkavec Domenica Minervinija iz Foljana. Ob robu sejma je potekala tudi demonstracija zelenih, ki so protestirali proti ponovnemu uvajanju lova na ptice v naši deželi in proti dobičkonosnim dejavnostim, ki so povezane s ptičarstvom.

Številne obiskovalce je privabila tudi razstava in ekshibicija psov različnih pasem. Ob plemenitih štirinocih z rodovnikom so aktivistke združenja za zaščito živali ponujale psičkenajdenčke, ki jih oskrbujejo v zavetišču v Ul. Sassari. Kar šest od njih je v četrtek dobilo novega gospodarja.

Na sliki: obiskovalci na ptičjem sejmu v Gradišču

Nocoj zadnji film pregleda Amidei

Film »Il mistero von Bulow« bo nocoj ob 20.45 zaokrožil osemndnevni spored letošnjega filmskega pregleda za nagrado Sergio Amidei na goriškem gradu. Režiser Barbet Schroeder je zgodbo črpal iz avtobiografskega romana odvnetika Alana M. Dershowitza, izdelavo briljantnega filmskega scenarija pa je zaupal Nicholasu Kazanu, sinu velikega režiserja Elie Kazana. Prav scenariju gre po režiserjevi oceni zasluga, da je našel pravi ključ za filmsko postavitev, ki mora biti taka, da pritegne pozornost občinstva in mu ponudi junaka, ki bo za gledalca dovolj zanimiv. To je dosegel z močjo posameznih prizorov in z domisljeno izpostavitvijo lika odvnetikovega posrednika. Ta mu je omogočil vpogled v nedostopno in skrivnostno okolje bogatašev, kjer je aristokrat Claus von Bulow obtožen umora žene Sunny. Odvnetik ga brani, čeprav so okoliščine in predhodki vsi proti njemu. Film se lahko ponaša tudi z oskarjem Jeremija Ironsa za najboljšega igralca leta.

Otrok hudo ranjen zaradi padca v bazenu

Umrl zaradi poškodb

V bolnišnici na Katinari je v nedeljo popoldne umrl 45-letni zidar Rocco Bellocchio iz Krmina, ul. Conti Zucco 9/a. Umrl je zaradi težkih poškodb, ki jih je zadobil v nezgodi na delu, 6. t.m., v Gradišču. Bellocchio je padel s strehe hiše v ulici Aquileia 210, z višine kakih deset metrov. Ob tem je zadobil težke notranje poškodbe. Prepeljali so ga na zdravljenje v bolnišnico na Katinari.

Konzorcij je pristojen

Ravnatelj konzorcija za zaščito briških vin, Albano Bidasio, je v vzezi z novico o težavah in zamudah, od katerih naj bi prišlo glede odvzema vzorcev za analize vin, namenjenih izvozu, sporočil, da je ta ustanova pristojna tudi za opravljanje tovrstnih nalog. Vinogradniki, oziroma izvozniki se lahko v primeru potrebe obrnejo na konzorcij, ki ima tudi sedež v Krminu, v ulici Nazario Sauro 9.

Huda prometna nesreča v sredo ponoči pri Vrtovinu Na kraju nesreče umrla voznik motornega kolesa in sopotnik

Pri Vrtovinu se je v sredo nekaj po 22. uri pripetila težka prometna nesreča, ki je terjala smrt 25-letnega Davida Faganela iz Oseka in 26-letnega Joška Cigoja iz Šempasa.

Peljala sta se na motornem kolesu iz Potoč proti Selu. Pred naseljem Vrtovin je Faganel, ki je vozil motorno kolo, prehitel osebna avtomobila. Med zavijanjem v desno, oziroma vračanjem na svoj vozni pas, pa se je motorno kolo prevrnilo na desni bok in začelo drseti po cestišču. V nasprotni smeri je takrat pripeljal z avtom 31-letni Srečko Ulaga iz Ljubljane. Faganel je z glavo udaril v zadnji del avtomobila in nato drsel še nekaj deset metrov naprej, kjer je obležal mrtev. S prednjim levim kolesom pa je Ulaga zapeljal preko Cigoja, ki je tudi zadobil smrtne poškodbe.

Pizzol in Mainente bosta morala plačati po 45 milijonov varščine

Preiskovalni sodnik pri Temelnjem sodišču v Novi Gorici, dr. Zoran Šviligoj je v četrtek določil višino varščine za 51-letnega Fiore Pizzola in 35-letnega Luciana Mainenteja, italijanska državljana, s stalnim bivališčem v San Donà di Piave, ki sta v priporu zaradi posesti in poskusa razpečevanja ponarejenih stolarskih bankovcev. Položiti bosta morala varščino v znesku 45 milijonov lir, vsak. V roku treh dni, to je do ponedeljka, so možni prizivi, tako tožilstva, kakor priporikov, oz. obrambe. Po tem roku postane sklep pravomočen.

Pizzol in Mainente sta v priporu od 7. avgusta, ko sta v Hitovi igralnici skušala zamenjati večjo vsoto ponarjenih dolarjev.

Naslov miss FJK so podelili na večeru v Gradežu, ki ga je popestril nastop komika Beppeja Grilla Najlepša v deželi je 16-letno dekle iz Sacileja

Najlepša v Furlaniji - Julijski krajini je 16-letna Tatiana Zaghet iz Sacileja. Tako je v sredo večer v Gradežu razsodila žirija novinarjev in drugih domnevnih izvedencev za žensko lepoto - med njimi je bil tudi estetski kirurg -, ki je na deželni finalni večeri natečaja Miss Italia lahko izbirala med 26 lepoticami iz štirih pokrajin naše dežele. Dekleta stara od 14 pa do 23 let so si sodelovanje na tem večeru zagotovila z uspehom na selekcijah po raznih nočnih lokalih in

poletnih prireditvah. Zmagovalka se je tako že pred nastopom v Gradežu lahko ponašala z naslovom »miss Friuli«, ki so ji ga podelili v nekem disco klubu v Buttriu in je bila že pred tekmovanjem ena od glavnih favoritk za zmago. Lepa Tatiana je namreč vitke postave, visoka je 178 cm, nežnega obraza s prikupnim nasmeškom in zaokroženimi oblinami na telesu, tako kot je treba za uspeh na tovrstnih natečajih. Njena glavna zaposlitev je seveda študij, v prostem času se rada

ukvarja s športom, še posebej pa jo navdušuje avtomobilizem. Kakšni so njeni načrti za bodočnost? Postati manekenka, seveda. Če so to do pred kratkim morda bile le sanje, ima sedaj ugodne možnosti, da jih uresniči. Že zmaga na deželni tekmovanju ji namreč lahko odpre vrata v svet mode, kaj še morebitna uveljavitev na vsrednjem finalu, na katerem si je zagotovila nastop prav z zmago v Gradežu.

Skupaj z njo pa se bo najbrž med 60

najlepših na apeninskem polotoku uvrstila še kaka predstavnica iz naše dežele. V Gradežu so namreč podelili še šest naslovov prav tako prikupnim dekletom, ki se bodo konec meseca na izločilnem vsedržavnem tekmovanju potegovala za uvrstitev v finale. Nagrajene so bile 17-letna Martina Zini iz Trsta (miss gambe), 23-letna Manuela Roiatti iz Vidma (miss eleganza), 19-letna Gabriella Giuliani iz Trsta (miss cinema), 17-letna Arianna Corosu iz Vidma (modella domani), 17-letna Roberta Trivellato iz Portogruara (miss linea sprint) in 16-letna Sandra Ceschia iz Lignana (topsy girl).

Od narave obdarjene najstnice pa niso bile edine protagonistke gradeškega večera, na katerem se je še najbolj izkazal nezadržni in zaradi svoje pikrosti s televizije izobčeni komik Beppe Grillo. Organizatorji mu pravzaprav dolgujejo rešitev večera v poletni areni parka vrtov, ko je ob kratkotrajnem vendar nadležnem dežju zmogel to, česar ni niti lepota deklet na odru: bežeče gledalce je pripravil do tega, da so se kljub dežju vrnili na svoja mesta in prisluhnili njegovemu delno improviziranemu vendar izredno zabavnemu in zbadljivemu monologu. Kot nekdanji dvorski norci je to opravil brez kančka spoštovanja do vsakršne oblasti vendar z vso potrebno satirično ostrino. Po njegovi zaslugi je večer ponudil precej več kot zgolj pašo za moške oči.

Na slikah (foto Marinčič) letošnja miss FJK in Beppe Grillo sredi lepotic v Gradežu

razna obvestila

Društvo slovenskih upokojencev — Gorica sporoča, da bo avtobus jutri odpeljal izletnike v Venzone, Gemono in Tolmeč, ob 7.30 s Travnika, s postanki predgostilno Primožič, v Podgori, Štandrežu in Sovodnjah.

kino

Gorica

CORSO 17.30-22.00 »Whore (Puttana)«. R. Ken Russell. Prepovedan mladini pod 18. letom.

VERDI 18.00-22.00 »Ghostbusters II«.

VITTORIA 17.30-22.00 »Bocche bestiali«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.30-20.30 »Bogovi so padli na domo II«. Ob 22.30 »Jazbina strasti«.

SVOBODA (Šempeter) 20.30 »Čaruga«.

DESKLE 20.00 »Kletka«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Al Giardino — Korzo Verdi 57 — tel. 531879.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Al Redentore — ul. Fr. Roselli 23 — tel. 410340.

pogrebi

Danes, ob 9. uri Gemma Picciulin vdova Tonutti iz splošne bolnišnice v Ločniku in na tamkajšnje pokopališče, ob 9.30 Domenico Dovier iz splošne bolnišnice v Gradežu, ob 11. uri Rodolfo Conzatti iz splošne bolnišnice v cerkev v Pevm in tamkajšnje pokopališče, ob 12.30 Pietro Bortoli iz splošne bolnišnice v cerkev v Štandrežu in na glavno pokopališče.

Na kolesarskem SP v Stuttgartu Hall in Pate dopingirana

STUTTART — Avstralska kolesarja Carey Hall in Stephen Pate, ki sta osvojila zlato, oz. bronasto kolajno sta bila pozitivna na kontroli antidopinga. Jemala sta enako prepovedano sredstvo »stanazolol«, ki je bilo usodno tudi kanadskemu atletu Benu Johnso- nu.

Včeraj je Nemčija med kvalifikacijami v zasledovalni vožnji na 4 km izboljšala svetovni rekord s časom 4'08''064, ki je bil doslej last SZ s 4'10''877.

Včeraj so tudi podelili complete kolajn v zasledovalni vožnji za ženske. Zlato je osvojila Nemka Petra Rossner, druga je bila Amerikanka Janie Eickhoff, bornasto kolajno pa si je prislužila Francozinja Marion Clignet.

V uzasledovalni vožnji profesionalcev je zmagal Francoz Francis Moreau, pred Britancema Shaunom Wallacejem in Colinom Sturgessom.

D. Cassaniju pokal Agostoni

LISSONE (MILAN) — Italijan Davide Cassani osvojil mednarodno kolarsko dirko za pokal Agostoni. Italijanski kolesar je s 15' prednosti prehitel Francoza Charlyja Motteta in Italijana Roberta Gusmerolija.

To je bila zadnja preizkušnja za italijanske kolesarje pred nastopom na SP v cestni vožnji.

Pelaschierjeva »Gorizia« osvojila jadralni Giro

TRST — Posadka Gorizie s Pelaschierjem na čelu je povsem zasluženno osvojila letošnji jadralni Giro, ki je startal 12. julija in se končal včeraj v Tržaškem zalivu. Zadnjo etapo je osvojila Bologna pred Genova in Gorizio. Končna lestvica pa ej nalsednja: 1. Gorizia 398 točk; 2. Rivoli 379; 3. Bologna 371; 4. Friuli 351; 5. Genova 348.

Na sliki foto Magajna) zmagovita ekipa Gorizie (Pelaschier je prvi z desne) na sprejemu na gradu Sv. Justa.

Od danes evropsko prvenstvo v plavanju Start z vaterpolom

ATENE — Danes se bo v Atenah pričelo evropsko plavalno prvenstvo. Kot prvi bodo začeli vaterpolisti. Italija, ki jo vodi jugoslovanski trener Rudić, ima možnost, da osvoji zlato kolajno, tudi zato ker bodo tradicionalni nasprotniki, olimpijski in svetovni prvaki Jugoslavlani nastopili brez hrvaških predstavnikov. Azzurri pa bodo že danes pred dokaj težko nalogo. Spoprijeli se bodo namreč z Madžari, ki merijo precej visoko.

Reprezentance bodo nastopile v naslednjih skupinah. SKUPINA A1: Rumunija, SZ, Francija, Danska. SKUPINA A2: Italija, Madžarska, Turčija, Češkoslovaška. SKUPINA B1: Jugoslavija, Nizozemska, Bolgarija, Poljska. SKUPINA B2: Nemčija, Španija, Grčija, Velika Britanija.

Vseameriške igre: poraz košarkarjev ZDA

HAVANA — Američani so na vsemaeriških igrah na Kubi doživeli še eno veliko razočaranje: v košarki so namreč izgubili kar v polfinalu s Portorikom (68:73). Do presenečenja je prišlo tudi v drugem polfinalu, saj je Mehika nepričakovano premagala Kubo s 93:87.

Na teh igrah so že drugič zasačili dopingiranega tekmovalca. Gre za peruanskega strelca Pedra Garcio Mira,

ki je osvojil srebro s pištolo. Kaže, da so strelcu ta nedovoljena sredstva delovala pomirjevalno.

Nadaljuje se premoč domačih tekmovalcev, ki osvajajo zlata odličja skoraj v vseh panogah.

Danes v Gradežu Stefanel - Partizan

GRADEŽ — Drevi ob 20.30 bo v Gradežu prijateljska košarkarska tekma med tržaškim Stefanelom in beograjskim Partizanom. Tako srečanje so že igrali v Tarcentu, takrat pa je zmagal Partizan z 81:76.

Nobiliju turnir Kmečke banke

Po pričakovanju je Giulio Nobili osvojil prvo mesto na teniškem turnirju gorisrke Kmečke banke v Ločniku. Nobili je v finalu premagal Roberta Tiberia s 6:3, 6:1. Tretje mesto je osvojil Ezio Bregant, četrti pa je bil Mario Simonetti.

Številne odpovedi

DOBOJ — Organizator tradicionalnega velikega mednarodnega rokometnega turnirja v Doboju je v velikih težavah glede udeležbe. Tuje ekipe sploh nočejo v Jugoslavijo, tako da bo ta, še do lani turnir svetovne kakovosti padel na zelo nizko raven.

Na poskusnih vožnjah za VN San Marina »Show« L. Capirossija

SCARPERIA (FIRENCE) — Itlijan Loris Capirossi je poskrbel za pravi »show« na včerajšnji poskusnih vožnjah na dirkališču Mugella v Scarperii za VN San marina, ki bo na sporedu jutri.

Sicer pa so bili včeraj najuspešnejši naslednji piloti.

DO 125 CCM: 1. Capirossi (It.), 2. Ueda (Jap.), 3. Gresini (It.), 4. Debbia (It.). DO 250 CCM: 1. Cadalora (It.), 2. Cardus (Sp.), 3. Bradl (Nem.). DO 500 CCM: 1. Rainey (ZDA), 2. Kocinski (ZDA), 3. Schwantz (ZDA).

Seleševe ne bo na Ol

LONDON — Jugoslovanka Monika Seleš ne bo smela igrati na olimpijskih igrah v Barceloni, ker le-ta ni hotela nastopiti na tekmovanju »Federation Cup« z Jugoslavijo, češ da je poškodovana.

Ivanišević naprej

NEW HAVEN — Jugoslovian Goran Ivanišević se je uvrstil v četrtfinale med-

narodnega teniškega turnirja v ameriškem kraju New Haven. Ivanišević je namreč premagal Nizozemca Jana Siemrinka s 6:2, 6:4. Uspešen je bil tudi Italijan Omar Camporese, ki je premagal Brazilca Marcelina s 6:2, 6:2. Nepričakovano pa sta bila izločena Šved Stefan Edberg in Čehoslovak Ivan Lendl. Šveda je odprvil Nizozemec Richard Krajicek s 4:6, 6:3, 6:3, Čehoslovaka pa je premgal Švicar Marc Rosset s 6:4, 6:4.

Agassi izločen

INDIANAPOLIS — Američan Andre Agassi je bil izločen v tretjem kolu mednarodnega teniškega turnirja v Indianapolisu. Premagal ga je Francoz Fabrice Santoro z 2:6, 7:5, 6:2.

Remi v četrti partiji

BRUSELJ — Četrta partija kandidatov za svetovni šahovski naslov med Gelfandom in Shortom se je končala z remijem. Trenutno vodi Short z 2,5:1,5.

Na mednarodnem balinarskem turnirju v Bazovici v organizaciji ŠD Zarja Primorje zasluženno osvojilo prvo mesto

Pred kratkim je ŠD Zarja v okviru tradicionalnega športnega praznika priredilo tudi mednarodni balinarski turnir z udeležbo dvanajstih četverk. Na tem tekmovanju sta prvič nastopili Danica iz Vrha in proseški Primorje. Prav slednje je na najboljši način izkoristilo svoj prvi nastop v Bazovici, saj je premočno osvojilo prvo mesto. V vrstah zmagovalcev gre omeniti odličan nastop prvega blizalca Daria Tenceja, ki je bil skozi vse tekmovalje gonilna sila svoje ekipe. Dokazal je, da se z naglimi koraki priblija med najboljše zamejske blizalce, prav slednji pa se je uspeha najbolj veselil, saj je bil nedeljski pokal prvi, ki so ga doslej osvojili novoustanovljeni proseški balinarji.

SKUPINA A: Primorje - Portuale 11:4, Zarja - Portuale 7:6, Primorje - Zarja 9:7. Uvrščeno Primorje. SKUPINA B: Zarja -

Medvode 10:10, Danica - Zarja 10:7, Danica - Medvode 11:2. Uvrščena Danica. SKUPINA C: Gaja - Sokol 11:0, Sokol - Zeleno jezero 11:6, Gaja - Zeleno jezero 11:0. Uvrščena Gaja. SKUPINA D: Kraški dom - Jadran 11:9, Brin - Jadran 11:9, Brin - Kraški dom 11:5. Uvrščen Brin. POLFINALE: Primorje - Gaja 10:3, Brin - Danica 8:6. FINALE ZA 3. MESTO: Gaja - Danica 11:8. FINALE ZA 1. MESTO: Primorje - Brin 11:0. KONČNI VRSTNI RED: 1. Primorje Društvena gostilna, 2. Brin Povir, 3. Gaja Ezio jeans, 4. Danica Unitenco.

Turnir prijateljstva

Istočasno je bil v Sosljanu Turnir prijateljstva, namenjen šestnajstim trojkom iz obeh strani meje. Končna zmaga je pripadla Caprivi, ki je v velikem finalu

kar z 11:0 premagala Planinca iz Ilirske Bistrice. Prav slednji je v polfinalu izločil Sokola, ki je tokrat nastopil v postavi: Mario Ušaj, Pertot in Sullini, ki se je moral tako zadovoljiti z odličnim 3. mestom skupaj z istrsko Sveto Marijo na Krasu.

Društvena tekmovanja

Zaključilo se je tudi notranje tekmovalje za posameznike balinarskega odseka ŠD Sokol. Ostri konkurenci dvajsetih nastopajočih je premočno osvojil prvo mesto Milan Micheli, ki je v končnem obračunu zlahka strl odpor Marla Ušaja z 11:2. Na 3. mesto pa sta pristala Nereo Santagati in Vasja Pertot. Tudi v Bazovici so priredili tekmovalje za 16 dvojic. Po večdnevni bojih sta izšla kot zmagovalca Mario Šuc in Milan Skabar iz Repna, pred dvojico Zarje, v postavi Milan Kalc in Diego Lenarduzzi. (Z.S.)

Na sliki (foto Križmančič) z nagrajevanja na turnirju v Bazovici.

obvestila

ŠK KRAS NAMIZNOTENIŠKI ODSEK obvešča, da je prvi trening za vse mlajše in starejše tekmovalce v ponedeljek, 19. t.m. s pričetkom ob 17.30 v športno-kulturnem centru v Zgoniku.

KK BOR

skličeje v ponedeljek, 19. t.m. na stadionu »Prvi maj« naslednje ekipe: ob 17. uri naraščajnik Letnika 1976 in 77; ob 18. uri kadete; ob 19. uri mladince in člane.

Vsi igralci naj prinesejo s seboj športno opremo.

JK ČUPA

vabi člane na društveno regato za kajutne jadrnice, ki bo v nedeljo, 25. t.m. pred sesljskim zalivom s startom ob 11. uri. Vpisovanje v društvenem sedehu.

Iz San Pedra do doline je kakih 10 km, edino sredstvo pa je bil avto Roberta Sancheza, poleg seveda štopanja. Najprej je kazalo, da bo Sanchez zbral kar sedem potnikov, ki bi se nekako tistnili v ford, na koncu pa sem ostal sam z dvema mladima Berlinčanoma. Cena je postala previsoka in odločili smo se kar za hojo v upanju, da nas bo kdo po poti pobral. Imeli smo srečo, kajti prvi je privozil mimo že po 100 m hoje. Dva Amerikanca sta se vračala v Calamo z najetim avtomobilom po kratkem obisku v San Pedru. Potem ko smo skoraj s cestnim blokom ustavili avto, smo s težavo prepričali potnika, naj nas vzameta s sabo. Čim smo odpeljali se je na prvi vzpetini motor nenadoma ugasnil, eden od Berlinčanov pa je v nekaj minutah ugotovil napako na električni napeljavi in odpeljali smo se ob evforičnem razpoloženju voznika, ki je sedaj cenil odločilno prisotnost potnikov. Yankee pa ni mogel razumeti, kaj nas žene v tako pust kraj, kot je Valle de la Luna. Brez zelenja, bazena in Coca Cole si sam verjetno ni zamišljal ničesar.

Izstopili smo na skrajnem zahodnem delu doline z namenom, da jo prehodimo proti vzhodu in tako dosežemo cesto za povratek v San Pedro.

Na prvih vzpetinah sta Nemca začela nekoliko preostro in spoznameli smo se, da gre vsak svojo pot. Med drugim sta se name-

ravala zadržati v dolini do večera, da bi lepše uživala tople barve, ki jih narava dobi ob sončnem zahodu.

Sam sem pri hoji pazil le na smer brez ozira na vzpetine in struge. Prehodi so bili povsod enostavni. Kamenja ni bilo. Tla so bila iz trdega blata, ki se je pod nogami drobilo. Padec bi v glavnem poškodoval tla.

Hoja na vrhu grebena je nudila krasen pogled na cel sistem doline, po kratkem času pa sem naletel na obširen krater res podoben luninemu in se spustil vanj. V kotlu so bile številne naravne skulpture iz porozne gmote. Po sipinah sivega in trdega peska sem prešel v 200 m široko dolino, v kateri je bila jasno vidna struga občasnega hudournika. Tla so se lesketala od množice solnih kristalov, da se je mešalo pred očmi. Koščki soli so bile prizme največ 10 cm dolžine in dveh širine. Kljub temu, da so bila peščena tla trda, je za mano ostajala vidna sled. Še enkrat sem se povzpela na enega od grebenov in si od tam začrtal smer za povratek. Hodil sem kake tri ure in po neskončnem vijuganju v globoki suhi strugi hudournika dosegel cesto za San Pedro. V poldrug uri hoje sem se srečno vrnil v vas.

Dnevni program je brez vsakega načrtovanja vseboval še nekaj. Slučajno so imeli tisti dan v vasi veliko pustno slavlje s šemami vseh okoliških vasic in naselij. Prišli so celo iz 100 km oddaljene Calame. Videl sem sicer le večerni ostanek pustovanja, kar pa je bilo dovolj, da sem spoznal na kako preprost način se domači Indijanci Araucani sprostijo ob približni glasbi, petju in plesu. Vse je bilo brez vsake režije in aktivno je sodelovala vsaj polovica prebivalstva. Če so bile šeme brez mask so imele vsaj belo pobarvan obraz.

Nenadoma je vame nekaj puhnilo. Ustrašil sem se poskusa ropa in odskočil, postal pa sem samo aktiven udeleženec pustovanja. Okoli mene so se Araucani smejali kot pečene repe. Neko dekle me je pomazalo z moko kar je menda višek pustnih burk. Bil sem presenečen in v veliki zadregi kar je podvojilo veselje Sanpedročanov. Nedvomno so povedli z 1:0. Moral sem priznati vlogo osmešenega gringa, dosegel pa sem fotografiranje s skupino domačinov. Dekle, ki mi je v obraz vrglo moko se je skrbno očistilo obraz. Kljub bronasti barvi kože pa se je poznalo, da je punca močno zardela.

V severnem Čilu je bilo še veliko zanimivega. Lahko bi šel do jezera Chungara v bližini mesta Iquique. Nad samotnim potnikom baje tam takoj začnejo krožiti kondorji, jezero pa je zanimivo tudi zaradi tisočev flamenkov, vodnih ptic rožnatega perja.

Žal za vse ni bilo časa. Vrnil sem se v Calamo za nadaljevanje poti.

Iz Calame je proti Boliviji speljana železnica. Odhod je vsako drugo (!) sredo, zaradi deževne dobe, ki je tedaj prizadevala vzhodno stran Andov pa je bila proga delno poškodovana in vlak ni obratoval. Ponoči sem se z avtobusom odpeljal proti Arici, odkoder pa je bil prvi vlak za Bolivijo komaj čez dva dni. Odločil sem se, da grem najprej v Peru. Od tam bi gotovo našel možnost za La Paz, ki je oddaljen na streljaj.

Mimo zaspanih čilskih in perujskih obmejnih organov sem brez večjih težav dosegel Tacno. Colectivi do in od meje so bili poceni, medtem ko je bila direktna mednarodna avtobusna zveza zelo draga.

Za spomin nisem odnesel iz Čila niti košček tamkajšnjega denarja, ker sem vse porabil za pot. Ceno so celo znižali za 10 centavos, ker jih res nisem imel.

Odhod iz Tacne je bil v znamenju policijskega preganjanja. Avtobus je odpeljal točno po urniku in se ustavil v zakotni ulici pred postajo guardie civil (policije). Šofer je izstopil in v notranjosti izročil seznam potnikov z navedbo narodnosti. »Italiano!«, me je poklical in povabil k policajem. Apellido, nombre, edad, profesion, soltero o casado, procedencia, destino (priimek, ime, starost, poklic, samski ali oženjen, izvor, smer) so bili podatki, kateri so zanimali vrle moze postave. V glavnem so bili le radovedni in opravičevati so morali brezdelje. Sprva sem bil skoraj prestrašen in ob povratku v avtobus sem imel občutek, da me potniki imajo za terorista ali gverilca. Nadaljevanje poti po Peruju pa je nato nudilo še toliko podobnih srečanj, da sem ob vsakem brez izpraševanja zdrdral informacije v predvidenem vrstnem redu.

Prvi postanek je bil v Moquegui in doživel sem nov šok. Čim se je avtobus ustavil ga je obkolila množica ljudi, od otrok do stark, in začela ponujati raznovrstno sadje, hrano in sladoled. Dober ducat se jih je zrinilo na sam avtobus in začelo zelo vsiljivo ponujati banane, chocio (kuhano koruzo), pacay (ogromni stroki podobni fižolu z belimi sadeži v notranjosti), jabolka, mange in drugo tropsko sadje. Kdor ni mogel na avtobus je naskakaoval okna in bolje organizirani so moleli kolače, kruh, pecivo in drugo kar v košaricah na dolgih palicah. Trgovski rezultat je bil porazen. Morda je petim uspešno, da so kaj prodali. V resnici sem bil zelo lačen, higijska slika pa je bila taka, da sem rajši stradal.

Do Arequipue smo morali preko visokega prelaza katerega sem ocenil na 3500 metrov višine. Cesta je bila slovita Panamericana in asfaltirana. Šofer se je imel za Nikija Laudo in divjal kot na poskusnih vožnjah. Redke kamione je prehiteval kjerkoli, ovinke na levo je enostavno rezal, tiste na desno pa načeljal s pretirano brzino. V sliko s papežem in v nalepko »Dios es mi copiloto« (bog je moj sovoznik) nisem imel prevelikega zaupanja in z grozo spremljal vratolomno divjanje.

Umrl je italijanski režiser Luigi Zampa

RIM — V kliniki Villa Monica, kjer je ležal že od začetka leta, je v četrtek umrl italijanski režiser Luigi Zampa. Star je bil 86 let, saj se je rodil 2. januarja 1905. Pogreb bo danes popoldne iz cerkve Marije Čudodelnice na Trg del Popolo.

Luigi Zampa se je približal umetniškemu svetu kot pisec in avtor komedij. Nekatere so doživele tudi uprizoritve, kot denimo *Ma non è la stessa cosa*, ki se je pojavila v repertoarju rimskoega gledališča Quirino. Že kot študent pa se je začel navduševati za filmsko umetnost, zato je tudi obesil študij na klin in se vpisal v Eksperimentalni center za kinematografijo. Tu je začel kot pisec scenarijev.

Kritike je opozoril nase ob koncu vojne s filmi *L'attore scomparso*, *Un americano in vacanza* in predvsem *Vivere in pace*, delo, ki so ga v Ameriki uvrščali med velika neorealistična dela. Vendar je Zampa dosegel največje uspehe predvsem z deli, ki so s prefinjeno ironijo predstavljala buržazno Italijo. V letih 1947 do 1955 je bilo zelo zanimivo njegovo sodelovanje s sicilskim pisateljem Vitalinom Brancatijem. Tedaj je nastala trilogija

Anni difficili, Anni facili in *L'arte di arrangiarsi*, v katerih Zampa opisuje 40 let življenja v Italiji.

Ustvarjanje Luigija Zampe ima pravzaprav dve smeri: v prvi skupini so angažirana dela, iz katerih veje kritika italijanske družbe - *La romana*, *Il magistrato*, *Il vigile*; v drugo skupino se uvrščajo komično-groteskni filmi - *Anni ruggenti*, *Il medico della mutua*, *Letti selvaggi*. Po mnenju kritikov je dosegel največjo učinkovitost v resnih delih, ko je znal izpostaviti groteskno plat tudi v najbolj banalnih situacijah. Stvarnost je Zampa predstavljal tudi skozi portrete, ki so lahko simbol zares malomeščanske Italije. Med njegovimi filmi pa so tudi dela, ki ne spadajo v nobeno od dveh zgoraj omenjenih skupin, kot denimo *Processo alla città* iz leta 1952, v katerem opisuje sodni primer iz začetka stoletja. Film ocenjujejo kot enega najbolj uspešnih v vsej Zampovi karieri.

Kljub mnogim obveznostim kot režiser, se Zampa ni nikoli odpovedal svoji prvi ljubezni, torej pisanju in je uspel objaviti dva romana - *Il successo* leta 1957 in *Sazio di giorni* iz leta 1962.

Ženska avtorska pesem v Veroni

VERONA — V veronski Areni se bo poletna gledališka sezona sezona zaključila 30. in 31. avgusta s četrtnim pregledom ženske avtorske pesmi, ki bo letos kot že lani odprti tudi interpretkam iz drugih držav. Pri prvih dveh izvedbah so organizatorji skušali podati čimpopolnejši pregled italijanskih avtorke-pek, a že lani so se pojavila velika mednarodna imena, kot sta Portugalka Amalia Rodriguez in Angležinja Marianne Faithfull.

Veliko pričakovanje vlada letos, denimo, za Nino Simone iz ZDA, za Nemko Ute Lamber, za francosko-tunizijsko pevko Amino in za Argentinko Mercedes Sosa. Italijansko avtorsko popevko bodo med drugimi zastopale Alice, Pietra Montecorvino in Dodi Moscati. Zanimivost zase predstavlja bolgarski ženski zbor Le Mystere des voix bulgares.

Na odru Rimskega gledališča v Veroni so se doslej zvrstila Shakespearjeva in Goldonijeva dela. Kot vsako leto so bile skoraj vse predstave že zdavnaj razprodane ali vsaj sedeži na stopniščih bliže odru. Veronska Arena uspe vsako leto s kvalitetnimi predstavami in dobro zastavljeno reklamo, očitno pa tudi z renomejem, ki jih je lasten, priklicati na svoje predstave toliko občinstva, da zaključijo sezono z rekordnim inkasom.

sklad mitje čuka

jelka cvelbar

Otroci pred malim ekranom

O otrocih in televiziji smo že velikokrat pisali, vendar je morda čas premeren za novo obravnavo. Počitnice prav gotovo niso obdobje, ki bi otroke odvrčalo od prekomernega gledanja televizije. Še celo več! Otrokov počitnice in dopust staršev se ne krijeta popolnoma in tako imajo otroci veliko več ur na razpolago za nekontrolirano gledanje malega zaslona. Pred tem pa svari že cela vrsta strokovnjakov. Zato ne bo odveč, če obnovimo spomin na škodljive posledice.

Bodimo si na jasnem! Televizija spada v otroški svet! Ne gre za to, da bomo televizijo na vsak način odpravili, da bomo porezali kable in porušili antene. Gre bolj in predvsem za to, kako živeti pametno s takim medijem, kakršen je televizija. Spomnimo se, da otrok sprejema realnost okoli sebe in jo spoznava skozi vse svoje čute. Zaradi tega ne bo mogel neposrednega izkustva s stvarmi nadomestiti noben, še tako popoln medij. Tudi televizija ne more dati otroku občutiti, kaj je toplo, kaj mrzlo, kaj hrapavo, kaj gladko!

Cim manjši je otrok, tem bolj nenadomestljivo je njegovo neposredno doživljanje okolja. V času šolanja je tudi otrokov duševni razvoj tako daleč, da lahko sprejema in razume simbole. Torej tudi tiste, ki mu jih nudi televizijsko dogajanje. Tedaj jih šele zmore predelati. To pa še vedno ne pomeni, da je gledanje TV dovoljeno brez omejitve po šestem letu starosti!

Kje pa! Preveč TV lahko pri katerikoli starosti ovira ali celo poškoduje naravne razvojne procese otroka ali mladostnika. Ker si pač želimo točnih navodil, se nam zastavlja vprašanje: »Koliko časa lahko otrok gleda televizijo brez škode?« Strokovnjaki odgovarjajo na videz zavito: »Otroku, ki se igra, se ljubi in se krega, spoznava svoje okolje, ga osvaja, se zna pogovarjati in, če je potrebno, vpiti; otroku, ki se srečuje s prijatelji in se igra z njimi, za takega otroka televizija ni problem!« Tak otrok bo gledal televizijo brez škode, ker mu jo bodo omeji-

le že druge dejavnosti. Gledal jo bo pretežno, ko bo grdo vreme.

Drugače pa je, če starši opazimo, da se naš otrok ne zna zaposliti. Pozorni moramo biti, če mu postane edina zaposlitev gledanje televizije. Tedaj se moramo vprašati, ali nima morda otrok premalo domačih zadovoljitev?

Druga nevarnost je nenehno in neprekinjeno gledanje TV pri katerem se udeležuje cela družina. Na nas je odgovor na vprašanje, ali se naša družina res nima o ničemer pogovoriti? Kajti velikokrat je za otrokovo prekomerno gledanje televizije kriva nerazrešena, ali celo skrita, konfliktna situacija v družini. To je nekaj razlogov, ki nas navajajo v prepričanje, da se moramo naučiti živeti s televizijo. Strokovnjaki za otroški razvoj so mnenja, da naj bo mali zaslon tabu za otroke do tretjega leta starosti. Dogajanje na zaslonu namreč povzroča, da so mali otroci nemirni in prenapeti in lahko dobijo celo motnje pri spanju. Do vžolanja naj starši z otrokom izbirajo programe, ki jih bo gledal, in naj si jih z njim skupaj ogledajo, da bodo ob morebitnih vprašanjih na razpolago za primerno razlago. Predvsem pa,

PA ŠE TO...

Ameriški 14-letnik je v poprečju doživel na TV 11.000 umorov.

Francoski učenec preživi 900 ur na leto v šoli in 1900 ur pred televizijo.

Zdravniki ugotavljajo pri otrocih TV-gledalcih prekomerno debelost.

Veliko otrok dobi zaradi prekomernega gledanja TV zaslonne motnje pri spanju, glavobol, nemirno obnašanje in napadalno vedenje.

Zaradi čezmernega gledanja je vse manj bralcev in vse več otrok, ki imajo težave s koncentracijo.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 7.30 Nad.: Canne al vento 9.00 Mozartove simfonije (dir. Peter Maag) 10.05 Film: Corto circuito (kom., It. 1942, r. Giacomo Gentilomo) 11.30 Variete: Ciao Italia 11.55 Vreme in dnevnik 12.05 Baletni maraton: Roland Petit - Parisiana 25 13.25 Izžrebanje lota 13.30 Dnevnik - tri minute 14.00 Film: Un americano a Roma (kom., It. 1954, r. Steno, i. Alberto Sordi) 15.40 TV film: Blue Deville (r. Jim Johnson, i. Jennifer Runyon) 17.30 Otroški veriete: Il sabato delo Zecchino 18.35 Izžrebanje lota 18.40 Variete: Proffimamente... non stop 19.25 Nedeljski evangelij 19.40 Almanah in dnevnik 20.40 Variete: Splash - Un'estate al massimo 22.50 Dnevnik 23.00 Dnevnikove poglobitve 24.00 Dnevnik in vreme 0.30 Film: Fantastica sfida (kom., ZDA 1980, r. Robert Zemeckis, i. Deborah Harmon)	RAI 2 7.30 Male in velike zgodbe 11.00 Ena rastlina na dan 11.15 Nanizanka: Al di qua del Paradiso 12.00 Variete: Sereno variabile 13.00 Dnevnik 13.30 Rubrika o zdravju 13.45 Variete (2. del) 14.40 Film: Maruzzella (dram., It. 1956, r. Luigi Capuano, i. Marisa Allasio, Massimo Serato) 16.10 Variete: ... e l'ultimo chiuda la porta 16.30 Izžrebanje lota 16.35 Film: La vendetta dell'uomo chiamato cavallo (vester, ZDA 1976, r. r. Irvin kershner, i. Richard Harris) 18.45 Nanizanka: Hill Street 19.45 Dnevnik in pregled športnih vesti 20.30 Nanizanki: Commissario Navarro - Delitti in borsa, 22.05 La stella del parco - L'intrusa 23.15 Nočni dnevnik, horoskop in vreme 23.40 Nočni šport: boks Fanni-Carol (mušja kat.), kolesarstvo - SP v dirkališčni vožnji	RAI 3 8.55 Vaterpolo: Italija-Madžarska 10.20 Dokumentarec: Amazonas - težek problem 11.15 Koncerti RAI 3: Aldo Ceccato dirigira Simfonijo št. 4 v d-molu op. 120 (Schumann-Mahler) 11.45 Film: Avorio nero (pust. ZDA 1936, r. Melvin Le Roy, i. O. De Havilland) 14.00 Deželne vesti 14.10 Popoldanski dnevnik 14.20 Dok.: Okolje Italija 15.00 Film: Una donna per due (kom., Fr. 1983, r. Georges Lautner) 16.45 Film: L'isola del diavolo (dram., ZDA 1949, r. Frank Borzage, i. Clark Gable) 18.45 Športna rubrika: Derby 19.00 Vreme in dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Videobox 91 20.30 Nanizanki: Lassie e l'aquila in Il mistero del puma (i. Robert Bray) 22.50 Aktualno: Sottotraccia 23.25 Dnevnik in vreme 0.15 Film: Due ragazze e un marinaio (kom., ZDA 1944, r. Richard Thorpe, i. June Allyson)	TV Slovenija 1 9.00 Mozaik. Radovedni Tacheček - Zob, 9.15 Klub Klobuk na počitnicah - Živalski vrt, 9.40 kratki film James, 10.10 nanizanka Alf 10.35 Zgodbe iz školjke 11.40 Duhovna glasba od renesanse do danes 12.05 Video strani 16.00 Film: Tartari (zgod., It. 1962, r. Richard Thorpe, i. Victor Mature, Orson Welles) 17.20 Sova (pon.), vmes nanizanka Pri Huxtablovih 17.55 Poslovne informacije 18.00 Dnevnik 18.05 Nanizanka: Z vrha 18.35 Dokumentarec: Postelja 19.05 Risanka in TV okno 19.30 Dnevnik, vreme, Utrip 20.15 Zrebanje 3x3 20.30 Melodije morja in sonca 21.45 Sova, vmes nanizanka Na zdravje! 22.10 Dnevnik, šport, vreme 22.30 Sova, vmes nad. Vojna in spomin in film Afriški lev (krim., ZDA 1987, r. Kevin Connor, i. Brian Dennehy, Brooke Adams) 2.00 Video strani	TV Koper 17.30 Športna oddaja 19.00 TVD Novice 19.25 Video agenda 19.30 Nabožna oddaja: Jutri je nedelja 19.40 Otroška oddaja: Lanterna magica, vmes risanka Gianni e Pinotto in nanizanka La guerra di Tom Grattan 20.40 Film: Operazione casinò d'oro (pust., ZDA 1975, r. Chuck Bail, i. Tamara Dobson, Noramn Fell) 22.15 TVD Novice 22.25 Nanizanka: Mod Squad 23.15 Športna oddaja	RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Kulturni dogodki; 8.40 Potpuri; 9.00 Otroški kotic; 9.15 Potpuri; 9.30 Roman: Danes grofje celjski in nikdar več, 5.del; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Koncert Glasbene matic; 11.05 Popuri; 11.30 Lahka glasba; 12.00 Muzeji pri nas; 12.20 Priljubljene melodije; 12.40 Z naših festivalov; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Drobntine; 14.25 Tropicana; 15.00 Oddaja o Indijancih: Prigishe neba; 15.30 Potpuri; 16.00 Debelost in akupuntura; 16.20 Evergreeni; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: Schubert; 18.00 Satirični kabaret (z Borisom Kobalom in Sergejem Verčem); 18.30 Evergreeni; 19.20 Zaključek sporedov.
CANALE 5 7.00 Nanizanke: La famiglia Bradford, 8.00 Simon Templar, 9.00 Bonanza 10.00 Film: Il misterioso caso del dottor John Hill (krim., ZDA 1981, r. Billy Hale, i. Sam Elliot) 12.00 Varieteja: Rivediamoli, 12.30 Estate 5 12.55 Canale 5 News 13.45 Nanizanka: I Robinson - Dieta a sorpresa 14.30 Nan.: Top Secret, 15.30 Genitori in blue jeans 16.00 Otroški variete 17.55 Nanizanka: Mai dire si 18.55 Kviz: La verità 19.30 Varieteji: Sei un fenomeno, 20.25 Il Tg delle vacanze, 20.40 Bellezze al bagno, vmes (19.55) Canale 5 News 22.40 Variete: Superstar 23.15 Film: Fango, sudore e polvere da sparo (vester, ZDA 1972, r. Dick Richards, i. Gary Grimes, Luke Askew) 24.00 Canale 5 News 1.15 Variete: Il Tg delle vacanze 1.30 Nan.: Venti di guerra 2.35 Nanizanke non stop	RETE 4 8.00 Nadaljevanke: Riviera, 8.50 La valle dei pini, 9.40 Señorita Andrea, 10.05 Per Elisa, 10.55 Valeria 12.00 Nadaljevanke: Riviera 12.50 Variete: Buon pomeriggio (vodi P. Rossetti) 13.00 Nadaljevanke: Dallas - L'equivoco, 14.00 Sentieri (i. Kim Zimmer), 14.55 Piccola Cenerentola, 16.00 Señora, 16.30 Stellina, 17.00 La valle dei pini 17.55 TV 4 Novice 18.00 Nadaljevanke: General Hospital, 18.45 Febbre d'amore (i. Nina Arvesen), 19.40 Primavera 20.35 Film: Totò terzo uomo (kom., kom., It. 1951, r. Mario Mattoli, i. Totò, Franca Marzi) 22.30 Film: Pazzi, pupe e pillole (kom., ZDA 1964, r. Frank Tashlin, i. Jerry Lewis, Glenda Farrell) 0.20 Nadaljevanke: Dallas 1.20 Nanizanki: Love Boat, 2.20 Quincy 3.10 Kviza: Per la strada, Babilonia 4.00 Film: In nanizanke non stop	ITALIA 1 7.00 Otroška oddaja: Ciao ciao in risanke 8.30 Odprti studio 9.05 Nanizanke: L'uomo da sei milioni di dollari, 10.05 SuperVicky - Conoscenze famose, 10.45 Riptide 11.45 Odprti studio 12.00 Otroška oddaja: Ciao ciao in risanke 13.30 Aktualno: Festivalbar 13.50 Film: Franco e Ciccio... ladro e guardia (kom., It. 1969, r. Marcello Cioccolini, i. Franco Franchi, Ciccio Ingrassia) 16.00 Nanizanka: Tarzan 17.00 Glasba: TopVenti 18.00 Nanizanka: Poliziotto a quattro zampe 18.30 Odprti studio 19.00 Nanizanka: A-Team - Naturalmente su Tele Murdock 20.00 Variete: Mai dire gol 20.30 Nogomet: Pescara-Napoli 22.30 Rubrika: Calcio estate 23.30 Variete: Playboy show 0.30 Odprti studio 0.50 Nanizanka: A-Team 2.00 Nanizanke non stop	ODEON 13.30 Variete: Emozioni nel blu 14.30 Nautical Show 15.00 Rubrika o zdravju 15.30 Film: Indiana (zgod., 1975, r. Richard Heffron) 17.00 Film: Colpo di vento (dram., 1936, r. Charles-Felix Tavano) 18.30 Variete: Fiori di zucca 19.30 Risanke 20.30 Film: Cuore di cane (kom., 1976, r. Alberto Lattuada, i. Max Von Sydow, Eleonora Giorgi) 22.00 Variete: Telemeno 22.30 Film: Zappatore (1980, r. Alfonsko Brescia)	TELEFRIULI 10.45 Telefriuli non stop 15.00 Nanizanke: La squadra segreta, 15.30 Il grande teatro del West 16.00 Film: Le mie due mogli (kom., ZDA 1940) 17.50 Nanizanki: Hallo Witch, 18.20 Stazione di servizio 18.50 Dok.: Sguardi sul mondo 19.20 Dnevnik 20.00 Nanizanka: Korg 20.30 TV film: Nemico pubblico n. 2 (krim.) 22.00 Iz parlamenta 22.30 Nočne vesti 23.00 Nanizanki: Fifty Fifty	RADIO SLOVENIJA 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Dnevna kronika; 8.05 Zabavna glasba; 8.15 Obvestila; 8.30 Dnevnikov odmevi; 9.35 Informacije v tujih jezikih; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 13.20 Obvestila; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Obvestila, čestitke in glasba; 17.00 Tedenski aktualni mozaik; 19.30 Obvestila in glasba; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Radio na dopustu; 22.00 Zrčalo dneva; 22.30 Kratka radijska igra; 22.40 Veliki zabavni orkestri; 23.05 Literarni nočno; 23.15-5.00 Nočna glasba.
TELE 4 (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 14.00 Kronika in komentar 19.30 Dogodki in odmevi	RADIO KOPER (slovenski program) 7.30, 13.30, 14.30, 16.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik in cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos Radia Slovenija; 13.00 Kruh in sol radia Koper; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.15 Aktualno: Zamejska reportaža; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Melodije naj po telefonu; 18.30 Melodije morja in sonca; 19.30 Prenos Radia Slovenija.	RADIO KOPER (italijanski program) 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.07 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Skupaj; 8.00 Pošiljam ti razglednico; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Ugani; 9.20 Popevka po naročilu; 9.45 Lucianova pisma; 10.00 Na prvi strani; 10.40 Družinsko veselje: ideje in nasveti; 11.00 V istrskem narečju; 12.00 Glasba po željah in čestitke v živo; 14.40 Popevka; 15.00 Komedijant; 16.00 Mixage; 17.00 Hot Hits; 18.30 Souvenir d'Italy; 19.00 Najlepše popevke; 20.00 Nočni program - glasba.			